

Inhoud

Hoofdstuk 1 Bestuursverslag	3
Voorwoord	4
Verslag Raad van Toezicht	6
Paragraaf 1: Resultaten HSD Office	7
1.1 Kennis vergroten	8
1.2 Innovaties realiseren	11
1.3 Markt betreden	15
1.4 Regelen Financiering en Kapitaal	20
1.5 Talent aantrekken	19
1.6 Bedrijfsvoering HSD	25
Paragraaf 2 : Vooruitblik 2023	26
Hoofdstuk 2 Jaarrekening	33
Balans per 31 december 2022	
Staat van baten en lasten over 2022	
Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022	
Toelichting op de balans per 31 december 2022	
Toelichting bij de staat van baten en lasten over 2022	
Hoofdstuk 3 Overige gegevens	51
Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	
Hoofdstuk 4 Bijlagen	56
1. Tabel input-output-outcome resultaten	
2. Bedrijfseconomische analyse (Activity Based Costing)	
3. Resultaten gemeente Den Haag	

The background of the page is a solid blue color with a white circuit board pattern. The pattern consists of various lines, curves, and small circles, resembling a printed circuit board (PCB) layout. The lines are of varying thicknesses and are connected at various points, creating a complex network of paths. The circles are small and are placed at various points along the lines, representing components or connection points on the board. The overall effect is a technical and modern aesthetic.

Hoofdstuk 1

Bestuursverslag

Voorwoord

Het ecosysteem is stabiel en floreert. HSD Office heeft in 2022 weer gepresteerd en met en via partners is maatschappelijke en economische waarde gecreëerd. Door een breed scala aan activiteiten en services te leveren die helpen om van Nederland een veiligere samenleving te maken.

Security Delta (HSD) is in het wereldje bekend en wordt meer en meer erkend als het nationaal veiligheidscluster. De provincie Zuid-Holland en de HSD Campus in Den Haag blijven de hubs van waaruit nationaal en internationaal verbindingen worden gemaakt. Dit komt tot uiting in onze inhoudelijke programma's op de thema's 1) Cyberveiligheid & weerbaarheid, 2) Data & AI/Intel (nieuwe technologie) en 3) Veilige slimme samenlevingen.

Via de platformen securitydelta.nl, 'securityinsight.nl', CWGreenport.nl, cybersecuritywerkt.nl, securitytalent.nl en veiligsmartcities.nl ontsluiten we de ontwikkelingen in het ecosysteem, actualiteiten bij onze partners, circuleren we hun en onze kennis en maken we events, vacatures, stages, opleidingen en loopbaanmogelijkheden zichtbaar.

In dit jaarverslag verantwoorden we wat we hebben gedaan, hoe dit heeft bijgedragen aan outcome en hoe de financiële middelen zijn besteed. Nagenoeg alle voornemens uit het jaarplan 2022 hebben wij ook opgeleverd. Daarbij na corona ook gelukkig weer veel fysieke netwerk- en kennisbijeenkomsten. Van OT-rondetafels, cyberweerbaarheidssector bijeenkomsten, CISO-intervisiesessies, talent activiteiten tot CyberKracht Lunch & Talks. We blijven ook inzetten op bijeenkomsten online, omdat we hiermee tegemoetkomen aan efficiency, beperkingen van reisbewegingen en een groter bereik realiseren. Operationeel en financieel zijn we in control. HSD heeft in 2022 een beperkt batig saldo ter waarde van € 26.055. Dit saldo wordt toegevoegd aan de algemene reserve.

In het oog springende resultaten zijn onder andere de € 9,2 miljoen aan uitgelokte investeringen in kennis- en innovatieprojecten en labs die mede voortvloeien uit de HSD-programmering. Met Greenport West-Holland hebben we een cyberweerbaarheidscentrum voor de **tuinbouwsector** van de grond af opgebouwd en in 2022 geopend. Ook de 63.000 bezoeken aan securitytalent.nl, waar bezoekers zich oriënteren op de 1.700 vacatures van onze partners en 600 publieke en private opleidingen en trainingen uit heel Nederland, laat ons bereik en relevantie zien.

Met deze voorbeelden ga ik zeker niet voorbij aan het feit dat álle activiteiten - groot en klein - van ons en met onze partners de bouwstenen van het ecosysteem vormen.

Vooruitkijkend naar 2023, verwachten we dat de trend van een instabieler wereldorde, toenemende cyberdreigingen en digitalisering doorzet. Juist in deze tijd is ons ecosysteem van waarde. Het zorgt ervoor dat eindgebruikers, publieke- en kennispartijen elkaar blijven vinden, en blijven ontwikkelen en innoveren voor veiligheid en economie.

In het **Jaarplan 2023** staan onze concrete doelen en activiteiten voor 2023. Om de maatschappelijke uitdagingen, de mogelijkheden van technologie en data te kunnen benutten, risico's te beheersen, te (gaan) voldoen aan nieuwe regelgeving is een succesvol ecosysteem noodzaak. Een systeem dat banen creëert door onderlinge samenwerking en innovatie en dat daarnaast investeerders, kennisevents, bedrijven en talent aantrekt. Ik ben trots dat we met ons bevolgen HSD Office team in nauwe samenwerking met onze partners tot deze resultaten zijn gekomen. Mijn speciale dank gaat uit naar onze partners en stakeholders voor hun vertrouwen, commitment en inzet. Samen bereiken we meer.

Joris den Bruinen

Algemeen directeur/bestuurder

Verslag Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht (RvT) houdt het formele toezicht op het beleid van de bestuurder en op de algemene gang van zaken binnen de Stichting HSD en de uitvoeringsorganisatie HSD Office.

De RvT wordt gevormd door Wim Kuijken (voorzitter), Marjolein Jansen en Jaap Wielaart en heeft in 2022 vijf keer formeel vergaderd in voltallige aanwezigheid.

Marjolein Jansen is daarnaast aanwezig geweest bij de vergaderingen van de Raad van Advies (RvA). De RvA is driemaal bijeengekomen en geeft daarbij inhoudelijke strategische advisering voor het veiligheidscluster.

Jaap Wielaart bezet de Auditcommissie. Het door accountantskantoor Mazars opgestelde conceptverslag over de Jaarrekening 2022 is door de Auditcommissie in een apart overleg, samen met de bestuurder en controller, besproken. Vervolgens heeft de definitieve goedkeuring in de RvT plaatsgevonden.

Het jaarverslag en de jaarrekening 2022 zijn goedgekeurd door de RvT. Evenals het jaarplan inclusief begroting 2023. De bestuurder informeert de RvT over actuele plannen, bedrijfsvoering en ontwikkelingen. De RvT toetst de doelmatigheid van uitgaven door het beoordelen van de kwartaalrapportages. Hierin staat de voortgang van de programma's en de hoofddoelstellingen. Indien dit zich voordoet, deelt de bestuurder overwegingen, risico's en alternatieven van voorstellen of besluiten met de RvT. Door deze werkwijze is de raad goed in staat de eigen rol te vervullen. Ook is er in 2022 een informele bijeenkomst geweest met de gehele RvT en HSD Office.

De RvT heeft vastgesteld dat de bezoldiging van de bestuurder rechtmatig is en voldoet aan de WNT-normering. In 2022 heeft de RvT besloten om met de zittende directeur-bestuurder een nieuwe bestuursperiode van 4 jaar aan te gaan.

De RvT vindt dat ondanks enkele langdurigere ziekten het enthousiaste HSD Office team mooie resultaten heeft weten te boeken en samen met de HSD-partners een bijdrage heeft geleverd aan de veiligheid van onze digitaliserende maatschappij. Zeker de over prestatie op de uitgelokte investeringen op kennis- en innovatieprojecten en het concreet van de grond opbouwen en lanceren van het cyberweerbaarheidscentrum Greenport worden extra positief gewaardeerd.

Paragraaf 1

Resultaten HSD Office

De resultaatafspraken uit het jaarplan 2022 zijn vrijwel volledig gerealiseerd. Operationeel en financieel zijn we 'in control' en sluiten we het jaar af met een positief saldo.

In dit jaarverslag verantwoorden we niet alleen wat we hebben gedaan en tot welke resultaten dit heeft geleid, maar ook hoe we ons geld hebben uitgegeven. We zetten de ambities die we hadden bij de start van het jaar tegenover de geboekte resultaten.

1.1 Kennis vergroten

Security Delta (HSD) heeft vijf kerndoelstellingen. De eerste is om kennis te vergroten over veiligheid in een digitaliserende wereld. Binnen ons ecosysteem zit een schat aan kennis. De nieuwste ontwikkelingen, innovaties en trends op het gebied van veiligheid in een digitaliserende wereld komen van onze partners. Deze kennis willen we bijeenbrengen, ontsluiten en verspreiden. Dit doen we in digitale en fysieke vorm.

Security Insight

Het platform dat we sinds medio 2021 inzetten om kennis en innovaties over (digitale) veiligheid te delen is Security Insight. Op dit platform hebben 106 partners zich als expert gepresenteerd, zijn veiligheidsinnovaties op de Innovation Floor gedemonstreerd en zijn blogs, rapporten, webinars en events van onze partners ontsloten. SecurityInsight.nl trok afgelopen jaar bijna 20.000 bezoekers, van wie 22,8% interactie aanging met de experts of content markeerde als favoriet. Een stijging ten opzichte van de 10% interactie in 2021.

Cyber Kracht

Met het programma 'Cyber Kracht' werken we aan het vergroten van de digitale veiligheid van MKB'ers. Dit programma is tot stand gekomen met REACT EU subsidiegelden. In 2022 hebben we het platform 'ikhebcyberkracht.nl' uitgebreid met 16 nieuwe Talks, zoals 'How to tutorials' en 'Q&A video's'. Om de doelgroep te bereiken organiseerden we HSD Lunch & Talks, vonden cybersessies plaats tijdens 'Den Haag onderneemt' en was er een online campagne.

Trendmonitor Security

In 2022 is de trendmonitor technisch geoptimaliseerd en zijn rapporten en artikelen geanalyseerd, geclassificeerd en opgenomen in de Trendmonitor Security. De trendmonitor bevat nu meer dan 1.000 knipsels. Hierdoor is het mogelijk om snel inzicht te krijgen in de laatste trends en ontwikkelingen, bijvoorbeeld binnen een werkveld of rondom een specifieke dreiging. Met het erbij ontwikkelde **dashboard** is in één overzicht duidelijk wat de belangrijkste ontwikkelingen en (sub)trends zijn.

Kennis- en intervisiebijeenkomsten

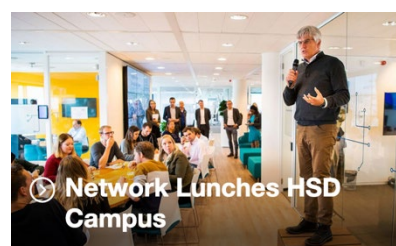
In totaal hebben we 27 kennissessies (mede) georganiseerd: HSD Cafés, expert kennissessies en intervisiebijeenkomsten.

Vanuit de innovatieprogramma's organiseerden we thematische expertsessies. Met als doel het inspelen op de NIS2, het ophalen van veiligheidsvraagstukken en -oplossingen, en het delen van kennis. Dit is bijvoorbeeld gedaan op de thema's Cybercrime/BEC-fraude, OT-security en Cybercrisisoefening voor de Tuinbouwsector.

We organiseerden HSD Cafés op onderwerpen als Artificial Intelligence en Secure MLOps. Tijdens de HSD Cafés delen we kennis, inventariseren we of innovatieve ideeën aanslaan en vinden we samenwerkingspartners voor nieuwe programma's.

Daarnaast vonden er cross-sectorale intervisiebijeenkomsten plaats voor CISO's en CIO's. In deze bijeenkomsten worden kennis en ideeën uitgewisseld en oplossingen voor securityuitdagingen besproken. Enkele Premium Partners hebben discussies ingeleid. Aan het eind van het jaar vond een CISO-symposium plaats voor alle deelnemers. Daarnaast is er met ITCircle gesproken over samenwerking bij het opzetten van een CISO-community.

Onze diensten

Ambities en realisatie: 2022 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
Stabiel aantal partners (Stand per 1 januari 2023)	271 2 nieuwe partner bijeenkomsten	258 2 nieuwe partner Bijeenkomsten	-
Stabiel aantal premium partners (Stand 1-1 2023)	55	56	v
CISO cross-sectorale interviewbijeenkomsten	5 bijeenkomsten	8 bijeenkomsten	+
Kennissessies/rondetafels	17	11	-
Bijdrage leveren aan opzet programma en communicatie event als 'endorsing partner' of spreker	30	37	+
MKB Digicafés	2	0	-
HSD Cafés	5	4	-
Cyber Kracht	20 HSD Talks 50 mkb'ers bereikt 400 views	16 nieuwe HSD Talks op Ikhebcyberkracht.nl 6 HSD Lunch & Talks 2 sessies tijdens DH Onderneemt met 80 mkb'ers 11.371 websitebezoekers die 266x een Talk bekeken	v
Kennis/netwerklunches op HSD Campus	12	3 kennis/netwerklunches 6 HSD Lunch & Talks, zie boven	-
Trendmonitor	1	1 trendmonitor geoptimaliseerd	v
Trendmonitor Cybercrisis	1	Uitgesteld naar 2023 en opgenomen in toegekende SPRONG-aanvraag	
RvA bijeenkomsten	3	3	v
Kennis & Innovatieplatform SecurityInsight.nl	Content curatie 3.000 bezoekers p/m	Sinds start 850 blogs, rapporten, webinars, events en podcast 18 innovaties 106 experts (partners) 1.650 bezoekers per maand	-

(V) doelstelling gehaald, (-) doelstelling niet gehaald, (+) overprestatie

1.2 Innovaties realiseren

Onze tweede kerndoelstelling is om publieke, private en kennispartijen bijeen te brengen. Gezamenlijk worden innovatiemogelijkheden onderzocht en opgepakt. Dit leidt tot projecten en programma's op de thema's *cybersecurity & cyberweerbaarheid*, *'AI, data en intelligence'* en *'slimme veilige steden'*. We zorgen dat er gewerkt wordt aan innovaties die bijdragen aan een veiliger Nederland en die leiden tot economische en maatschappelijke investeringen. Hierdoor groeien bedrijven en neemt de werkgelegenheid toe.

Alle ambities uit het Jaarplan 2022 om 'innovaties te realiseren' zijn ruimschoots gehaald.

Cybersecurity en weerbaarheid

Nederland en de wereld worden steeds meer digitaal. Onze digitale economie kan alleen succesvol zijn als deze veilig is, terwijl digitalisering zelf tot nieuwe veiligheidsproblemen en -uitdagingen leidt. We willen cybercrime tegengaan en voorkomen. Ten eerste door de ontwikkeling van veilige innovatieve cyberproducten en -diensten te stimuleren. Ten tweede door het vergroten van het cyberbewustzijn van verschillende sectoren. In 2022 werkten we aan de volgende programma's:

Programma's

Cybercrime	Door publiek-private samenwerking beter inzicht krijgen in het businessmodel van cybercriminelen om zo hun verdienmodel in een vroeg stadium te verstoren.
OT Security	Vormen van een 'Community of Practice' gericht op het delen van best practices, positionering van het onderwerp, innovatiesamenwerking en het ontwikkelen van een kennisplatform.
Cyber Crisismanagement	Leervermogen van cyber crisisincidenten en oefeningen vergroten. Onderzoeken hoe de inzet van nieuwe technologie de problemen in informatiemanagement en crisiscommunicatie kan verkleinen.
Cyberweerbaarheidscentrum Greenport	Vergroten van cyberbewustzijn en cyberweerbaarheid in de tuinbouwsector. Opzetten cyberweerbaarheidscentrum.

Sectorale aanpak cyberweerbaarheid voor Maakindustrie, Life Sciences & Health, Water en Transport	Vier trajecten gestart om de cyberweerbaarheid van het MKB te vergroten via een sectorale aanpak gebaseerd op de aanpak in de Tuinbouwsector.
Cyber Kracht: Digitale Veiligheid MKB	Het vergroten van cyberbewustzijn en cyberweerbaarheid van zzp'ers en kleine ondernemers in Zuid-Holland.
Defensie	Verbinden van Defensie cyber hub aan innovatieve samenwerkingspartners via onder andere kennis en inkoop event met zo'n 80 deelnemers op de HSD Campus.

AI en Data/Intel

Nieuwe technologieën zoals Artificiële Intelligentie (AI) zijn niet meer weg te denken uit onze samenleving en worden volop toegepast. In een digitaliserend tijdperk met toenemende dreigingen biedt de inzet hiervan kansen als het gaat om het versterken van onze fysieke en digitale veiligheid. AI kan bijdragen aan het beschermen van burgers, het waarborgen van de rechtspleging en het vergroten van het publieke welzijn. Tegelijkertijd brengt de inzet van AI ook risico's met zich mee. En moet er een balans worden gevonden tussen de effectieve inzet van AI-toepassingen, privacy, ethiek en de bescherming van de rechten van burgers. In dit kader werkten we in 2022 aan onderstaande programma's.

Programma's

AI voor vrede, recht en veiligheid via de NLAIC	Namens het ministerie van Justitie en Veiligheid faciliteert en ondersteunt HSD de Nederlandse AI Coalitie vanuit de rol als voorzitter en secretaris van zowel de MMIP Data & Intelligence van de KIA-Veiligheid als de werkgroep Veiligheid, Vrede en Recht van de NLAIC.
AI Vredespaleis	Stimuleren en faciliteren van innovatie en onderzoek op het terrein van AI, data en intelligence binnen het veiligheidsdomein met inachtneming van juridische en bestuurlijke randvoorwaarden.
Nederlandse AI voor de Nederlandse taal	Opzetten van een ecosysteem voor de ontwikkeling van soevereine, inclusieve en uitlegbare Nederlandstalige taal- en spraaktechnologie met daarin domein specifieke extensies voor het veiligheidsdomein.
Automated Security Operations	Met TNO opzetten van een automated security operations platform en informatiehub om SOCs met behulp van AI te automatiseren. Rol HSD binnen dit programma is in 2022 afgerond.

Binnen het programma AI voor Vrede Recht en Veiligheid, dat HSD uitvoert via de NLAIC zijn twee consortia gevormd. Er is gewerkt aan het opzetten en verder brengen van een grootschalig taalmodel waarbij taal- en spraaktechnologie beschikbaar wordt gemaakt voor iedereen die de Nederlandse taal gebruikt. Het andere consortia werkt aan het bestrijden van mensenhandel door veilig samen te werken op het delen van data. Ook maakten we een position paper 'AI-toepassingen voor veiligheid, vrede en recht'.

De werkgroep heeft zes project consortia geholpen bij het voorbereiden en indienen van de call NWO KIA-Veiligheid/Data & Intelligence. Hiervan zijn twee voorstellen gehonoreerd ter waarde van bijna € 3 miljoen, namelijk:

1. Hybrid Explainable Workflows for Security and Threat Intelligence
2. Court and Societyproof AI for Intelligence from multimodal data (AI4Intelligence)

Daarnaast hielp de werkgroep bij het vormen en indienen van vier ELSA labs project consortia voor de NWO Mensgerichte AI Calls. Het ELSA lab 'AI-Maps' en het ELSA-Lab 'Defensie' zijn in 2022 toegekend ter waarde van circa € 4 miljoen.

Slimme Veilige Samenlevingen

Innovatieve producten worden in steden en dorpen ingezet om de veiligheidsuitdagingen van vandaag en morgen te tackelen. Gemeenten worden door het gebruik van deze nieuwe technologie steeds slimmer. Tegelijkertijd duiken ook vragen op over publieke waarden als privacy, controle over technologie, menselijke waardigheid en rechtvaardigheid. Het waarborgen van deze waarden in de ontwikkeling en het gebruik van nieuwe technologie voor een veiligere stad is voor Security Delta (HSD) een speerpunt. Net als het aanjagen van deze innovatieve technologische ontwikkelingen voor stedelijke veiligheid. De volgende programma's voerden we in 2022 uit.

Programma's

Smart Secure Resilient Cities via Impact Coalition Safety & Security	Meerjarig programma bestuurt door steden en politie om stedelijke veiligheid te vergroten door het verantwoord, cyber secure en effectiever inzetten van nieuwe technologie en data.
Realtime Intelligence Lab	Een leer- en experimenterprogramma om nieuwe kennis en producten te ontwikkelen en te testen voor de politie.
Johan Cruijff Arena Innovatiehub	Visie- en strategieontwikkeling voor meerjarig plan voor veiligheidsinnovaties in Arena-gebied Amsterdam met de gemeente, politie, JC Arena en TNO.

Ambities en realisatie: 2022 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
Innovatieprogramma's en verkenningen	10 programma's met 100 organisaties	17 programma's en verkenningen met 110+ organisaties	+
Uitgelokte investeringen	€ 1 miljoen	€ 9,2 miljoen uitgelokte programma investeringen t.b.v. innovatieprojecten/consortia van overheid, kennisinstellingen en bedrijven. Waaronder: 6 consortia NWO KIA-Veiligheid call project consortia voorbereid en ingediend: 2 gehonoreerd en 1 mogelijk in 2023 4 ELSA labs project consortia gevormd en ingediend: 2 gehonoreerd en 2 mogelijk in 2023	+
Cyberweerbaarheidscentrum Greenport	Opzetten CW Greenport	CW Greenport volledig van de grond af opgezet en in oktober geopend: van 10 regie organisaties naar 22 deelnemers plus 100+ bedrijven bereikt met awareness boodschap	v
Matches in het ecosysteem	100 matches	107 matches MKB-bedrijven 8 matches crisisopleiders en kennisinstellingen	+
Aandacht voor innovaties van partners	2 interviews	2 interviews	v

(V) doelstelling gehaald, (-) doelstelling niet gehaald, (+) overprestatie

1.3 Markt betreden

Onze derde kerndoelstelling is om organisaties te helpen de nationale en internationale markt te betreden, zodat zij hun innovaties kunnen opschalen en groeistrategieën kunnen uitvoeren. We ondersteunen partners om de stap naar het buitenland te maken en halen veiligheidsvraagstukken op die we verbinden aan partijen met (deel)oplossingen.

Omdat veiligheidsrisico's en technologieën zich niet beperken tot organisatie- of landsgrenzen werkt HSD

Office aan het leggen van internationale verbindingen. Ons doel is om de Nederlandse positie als Secure Digital Gateway to Europe internationaal te verstevigen.

Daarnaast is kennis internationaal aanwezig en is de Nederlandse thuismarkt vrij klein. Daarom werkt HSD aan internationale handels- en kennisbruggen. HSD ondersteunt de acquisitiedoelstellingen om internationale bedrijven en events naar Nederland te halen in nauwe samenwerking met InnovationQuarter, NFIA en The Hague Convention Bureau. Het nationaal veiligheidscluster heeft een sterke aantrekkingskracht op buitenlandse bedrijven, congressen, investeerders en talent.

In 2022 is de meerjarige internationale programmering van HSD verder versterkt. Als coördinator van de verschillende Partners for International Business Programma's hebben we - in samenwerking met InnovationQuarter, RVO en Buitenlandse Zaken - internationale cluster meetings gehouden, rondetafels georganiseerd en bijdragen geleverd aan verschillende inkomende en uitgaande handelsmissies. Met als hoogtepunt de missie naar de RSA-conferentie in San Francisco, waar we met een NL Paviljoen en 120 deelnemers de grootste internationale delegatie waren.

Ook is in 2022 de PIB Duitsland van start gegaan, met als concrete activiteit de missie naar de IT-SA beurs in Nürnberg. De PIB India is in dit jaar afgerond en heeft voor de deelnemers resultaten opgeleverd, zoals een overname van een Indiaas bedrijf, het sluiten van meerdere contracten, een product pilot in de Indiase markt en groei van de organisatie.

Daarnaast hebben we een Roadmap voor Taiwan gemaakt en zijn we na signalen van partners de Zweedse markt gaan verkennen. Hiervoor is een missie georganiseerd naar de Radar Summit met 7 deelnemende bedrijven.

Interview

Lees het interview met Arthur Tolsma (Co-founder en CEO van Codean) over hun internationaliseringambities en hoe programma's van HSD hen hierbij helpen.

LEES MEER

De internationale securitycongressen vonden dit jaar weer allemaal fysiek plaats en trokken vele bezoekers naar Nederland en Den Haag. De acquisitie van buitenlandse bedrijven bleef qua aantal iets achter, maar de verwachte economische spin-off is hoger dan verwacht.

Marktconsultaties

Tijdens marktconsultaties worden één op één verbindingen gemaakt tussen probleemhouder en expert die gezamenlijk de problematiek vertrouwelijk bespreken. Meer open vraagstukken worden tijdens rondetafel gesprekken besproken. De vraagstukken kunnen betrekking hebben op elk van de verschillende veiligheidspilaren: techniek, mens en organisatie. In 2022 stond het ophalen van sectorgerichte digitale veiligheidsuitdagingen centraal. Hiervoor hebben we 6 sectorale cyberweerbaarheidsonderzoeken gedaan. Er bleken nog geen concrete marktconsultaties uit voort komen. Wel zijn er vier rondetafelgesprekken gevoerd met de logistieksector, maakindustrie en waterschappen. In 2023 pakken we door met de marktconsultaties, er staan al drie sessies gepland.

Branding & Communicatie

Focus van de communicatie lag in 2022 op de verdere implementatie van de naamswijziging en het positioneren van Security Delta (HSD) als nationaal veiligheidscluster dat denkt, durft en doet. We investeerden in zichtbaarheid in de media via interviews, persberichten en engagement op social media. Ook werd een start gemaakt met de voorbereidingen voor de activiteiten rondom het 10-jarig bestaan van HSD in 2023.

Daarnaast was er veel aandacht voor het zichtbaar maken van de programma's, resultaten en expertises van onze partners. Via online campagnes en communicatie via onze eigen kanalen investeerden we in de naamsbekendheid en het werven van relevante bezoekers voor het nieuwe kennis & innovatieplatform 'Security Insight'.

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Twitter	2.632	3.685	5.041	5.313	5.642	5.738	5.727	5.676
LinkedIn	1.351	1.970	2.798	3.639	4.890	6.045	7.035	8.496
Nieuwsbrief	1.815	2.232	3.564	3.944	4.086	3.775	3.626	3.534
HSD corporate website (bezoekers per maand)	6.890	7.838	8.385	8.148	7.547	6.178	6.008	7.228
HSD powered by website (bezoekers per maand)	5.359*	2.896	6.994*	5.293*	3.842	3.827	9.230**	9.629

* Deze jaren voerden we de Cyber Security Week uit, waardoor bezoekersaantallen hoger waren.

**Eind mei 2021 is ons kennis en innovatie platform Security Insight gelanceerd.

Onze diensten

Ambities en realisatie: 2022 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
Partners for International Business programma's	4 PIB's	5 PIB's, waarvan: - 3 PIB's in uitvoering: USA, Duitsland, India - 2 PIB's afgerond: Japan en Singapore 38 bedrijven in PIB-consortia betrokken	+
Acquisitie internationale security bedrijven en economische spin-off	10 bedrijven 50 nieuwe banen € 7,5 miljoen investeren Uitvoering Softlanding Programma Global EPIC en Canada	7 bedrijven Bedrijven geven aan de komende 3 jaar 90 nieuwe banen te creëren en ruim € 10 miljoen te investeren Uitgevoerd	v
Acquisitie internationale securitycongressen en economische spin-off	5 € 1 miljoen verwachte economische spin-off	6 € 4,7 miljoen verwachte economische spin-off	+
Faciliteren internationale groeiambities	4 startups, scale-ups of innovatieve MKB'ers faciliteren	12 nieuwe deelnemers aan PIB's en programma Zweden 7 startups en scale-ups namen deel aan Globaliser programma, georganiseerd door Dutchbasecamp en IQ met hulp van HSD	+
Meewerken en deelnemen aan handelsmissies	3 ontvangen 3 uitgaande missies	3 uitgaande handelsmissies: Duitsland, Zweden, USA, waaronder RSA met 43 organisaties en 120 deelnemers 5 ontvangen missies uit India, Ierland, VS, Japan en Singapore	+

Ambitie	Doel	Realisatie	
ECISO Cyber Security Made in Europe Label	1 label gelanceerd	1 label gelanceerd 5 labels uitgegeven aan bedrijven	v
Marktconsultaties	14 sessies	Geen, wel 2 voorbereid voor 2023 en 6 sectoranalyses cyberweerbaarheid	-
Nieuwe branding HSD	Implementatie nieuwe branding en naam	Communicatiestrategie ontwikkeld Huisstijlhandboek gepubliceerd Alle middelen zijn aangepast	v
Branding & Bereik	13.000 bezoekers p/m HSD websites Mediawaarde € 750k	16.867 bezoekers p/m HSD websites Meegewerkt aan 12 interviews 250 online artikelen met mediawaarde € 800k	+

(V) doelstelling gehaald, (-) doelstelling niet gehaald, (+) overprestatie

1.4 Regelen financiering en kapitaal

Helpen om financiering te regelen voor veiligheidsoplossingen en kapitaal voor groei is een vierde hoofddoelstelling. We brengen organisaties in contact met private investeerders en investeringsfondsen. We geven informatie en advies over subsidie- en kapitaalmogelijkheden.

Een belangrijke voorwaarde voor het ontwikkelen van veiligheidsoplossingen en de groei van bedrijven is de beschikbaarheid van financiering en kapitaal. HSD Office maakt financieringsinstrumenten beter toegankelijk door hierover te communiceren. We hebben in 2022 de **Subsidiewijzer** geüpdatet, waarin relevante subsidies met voorwaarden staan.

Daarnaast adviseren we bedrijven in hun zoektocht naar financiering. Ook voerden we gesprekken met investeerders en koppelden we partijen aan investeerders, bijvoorbeeld tijdens de 'Toegang tot Kapitaal' bijeenkomsten die we organiseren en de matches die we maken.

In 2022 ontvingen verschillende security bedrijven investeringen, waarbij HSD Office in aanloop een rol speelde via het Dutch Security Tech Fund of door verbindingen te leggen. Ook hebben we meerdere consortia geholpen bij het indienen van subsidieaanvragen. We hebben meer gerealiseerd dan onze ambities uit het jaarplan 2022.

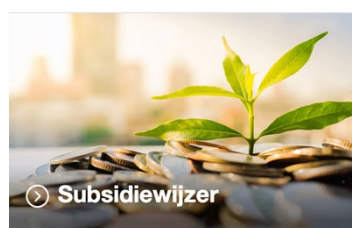
SecurIT

SecurIT is een Europees project met als doel om innovatieve samenwerkingsprojecten voor (digitale) veiligheid te ondersteunen en co-financieren. HSD heeft samen met Europese samenwerkingspartners deze subsidie binnengehaald. In 2022 is een call van € 1,75 miljoen voor mkb-ondernemers uitgezet. Wij hebben Nederlandse bedrijven geholpen met het indienen van een voorstel. Uiteindelijk zijn 21 aanvragen van Europese innovatie consortia/bedrijven gehonoreerd, waarvan twee Nederlandse bedrijven. In 2023 gaat de tweede call open.

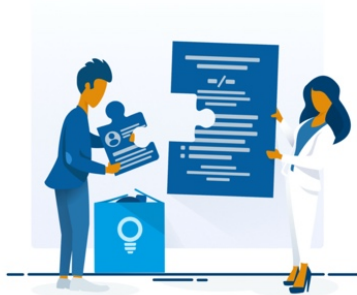
Ambities en realisatie: 2022 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
Internationaal programma innovaties voor MKB'ers: SecurIT	1 programma	1 programma uitgevoerd 1 voorlichting/matchmakingsevent georganiseerd € 1,75 miljoen t.b.v. Europese consortia/bedrijven in 2022 10 Nederlandse NLse bedrijven hebben voorstel ingediend 21 Europese innovatie consortia/bedrijven gehonoreerd, waarvan 2 Nederlandse bedrijven bij projecten die € 88.000,- ontvingen	v
Subsidiewijzer	up-to-date	up-to-date	v
Toegang tot Kapitaal bijeenkomst	1	2, namelijk: - ECSO startup award finals - ECSO Cyber Investor Day in	+
Matches HSD-partners en investeerders	15	20+	+
Samenwerking in communicatie YesDelft en THT	Endorsen Hackaton for Good	Endorsen en in jury Hackaton for Good Deelname regionaal huboverleg	v
Uitgelokte bedrijfsinvesteringen	€ 5 miljoen in uitgelokte investering, 4 bedrijfsinvesteringen	Uitgelokte bedrijfsinvestering van € 25 miljoen onder andere een serie A investering	+

Onze diensten

1.5 Talent aantrekken

Helpen de mismatch tussen vraag en aanbod van securitytalent inzichtelijk te maken en bij te dragen aan de oplossing is de laatste kerndoelstelling van Security Delta (HSD). Organisaties kunnen vacatures en opleidingen onder de aandacht brengen via onze website 'securitytalent.nl'. Daarnaast brengen wij hen in contact met internationaal en ondernemend talent. HSD Office houdt het ecosysteem op de hoogte van de laatste trends en ontwikkelingen op het gebied van de veiligheidsarbeidsmarkt.

SecurityTalent.nl

In 2022 werd securitytalent.nl 63.000 maal bezocht. Het platform is steeds beter vindbaar via zoekmachines en mensen benaderen ons ook steeds meer direct. Ruim 3.800 bezoekers ging via een link van ons naar een andere site, bijvoorbeeld naar partners die een vacature of opleiding hebben. De website heeft een breed aanbod van zowel vacatures als opleidingen en bezoekers kunnen via de career navigator ook hun loopbaan bepalen.

Artikelen en opleidingen

Over het thema 'Talent' schreef HSD Office verschillende *artikelen*. Zo schreven we over starten in Cybersecurity, hielden carrière-interviews, brachten de internationale summerschool onder de aandacht en gaven zichtbaarheid aan andere activiteiten uit de Human Capital Agenda Security. We werkten mee aan het vormen en herijken van veiligheidsopleidingen en voerden het Entrepreneurial skills programma met de TU's uit.

Talentprogramma's

Het digitale platform '[cybersecuritywerkt.nl](#)' is gericht op het aantrekken van zij-instromers naar het cybersecurity domein te krijgen. Eind 2022 in een online campagne gestart om dit onder de aandacht te brengen.

De 7^e editie van de [International Cyber Security Summerschool](#), inclusief HR-event, was succesvol. Vele HSD-partners waren betrokken bij de organisatie. Door de deelnemers werden de aanpak, opzet en inhoud zeer positief beoordeeld.

Human Capital Agenda (HCA) Security 2023-2026

De basis van de nieuwe agenda is gevormd en wordt in 2023 verder aangevuld. Er zijn al verschillende knelpunten en interventies geïdentificeerd. In opdracht van de gemeente Den Haag is ook een lokale concept HCA ontwikkeld.

Ambities en realisatie: 2022 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
Human Capital Agenda Security	Uitvoeren huidige agenda 1 Human Capital agenda 2023 – 2026	Uitgevoerd Vorbereidingen voor HCA 2023-2026, lancering in 2023	v
Extra: ontwikkelen Human Capital Agenda Den Haag	-	Concept Agenda is gereed, Den Haag lanceert agenda in 2023. Scope is Digitale Veiligheid, IT & Tech en Legal & Policy.	+
Werken aan uitgelokte investeringen met consortia voor uitvoering Human Capital Agenda Veiligheid	-	Katapult aanvraag geschreven en 2e ronde gehaald, indienen voorstel in 2023. Meegewerkt aan 'SPRONG-aanvraag hogescholen Cyberweerbaarheid' met consortium. Aanvraag is gehonoreerd met uitgelokte investering van € 1 miljoen (4 jaar) Call Europese Commissie Cyber capabilities met KPMG voorstel ingediend	
Website Security Talent up-to-date	2.700 bezoeken per maand 700 vacatures gedeeld 700 opleidingen gedeeld	5.235 bezoekers per maand 1.700 vacatures gedeeld 600+ opleidingen gedeeld	+
Zij-instromers cybersecurity	1 website 2 oriëntatiebijeenkomsten	cybersecuritywerkt.nl marketingplan gemaakt en online campagne gestart 2 bijdragen aan bijeenkomsten: - 1 beroepsoriëntatie/ career event TU Delft TBM-Masterstudenten - 1 Talent event i.s.m. HSD Campus	v

Zij-instromers cybersecurity (vervolg)	2 artikelen 8 adviesgesprekken	1 artikel over starten in Cybersecurity gepubliceerd Adviesinstrument geïmplementeerd op website.	
International Cyber Security Summer School (7e editie)	60 studenten	60 studenten uit 18 landen 15 partners betrokken bij organisatie 22 lectures en 28 sprekers 1 HR event en 4 social events 7 challenges	v
TU studenten koppelen aan bedrijven	1 capstone programma 25 studenten, 4 TU's	1 capstone programma 17 studenten, 2 TU's	v
Trends en ontwikkelingen talent	7 artikelen over talent 1 rapport over vraag & aanbod door CBS	16 artikelen 2 carrière interviews met partners Voorstudie gedaan, rapport uitgesteld naar 2023 als onderdeel van nieuwe HCA	+
MKB aan talent helpen	12	Niet meetbaar gebleken	

(V) doelstelling gehaald, (-) doelstelling niet gehaald, (+) overprestatie

Onze diensten

1.6 Bedrijfsvoering HSD

Naast onze inhoudelijke ambities, investeerden we in 2022 in de verdere professionalisering van HSD Office. We opereren conform ons security-, personeels-, compliance-, privacy-, CRM- en financieel beleid en scherpten ons informatiebeveiligingsbeleid aan.

Onze kernwaarden (Vertrouwen, Verbinden, Ondernemend en Doelgericht) zijn inmiddels diep in ons cultuur en gedrag geworteld en deze dragen we actief uit. Ook is een uitgebreid inwerkprogramma opgesteld, zodat nieuwe collega's goed kunnen landen. We maakten een nieuw *jaarplan* en *jaarverslag*.

Ambities en realisatie: 2022 in getallen

Ambitie	Doel	Realisatie	
RvT-vergaderingen	4	5	+
Jaarplan en Jaarverslag	1	1	v
Extra: 0-meting Informatiebeveiliging	-	3	+
Extra: inwerkprogramma	-	1	+

(V) doelstelling gehaald, (-) doelstelling niet gehaald, (+) overprestatie

Paragraaf 2

Vooruitblik 2023

Ook in 2023 werken we aan onze zes hoofddoelstellingen.
In het Jaarplan 2023 staan de activiteiten uitgewerkt.

Vooruitblik

We zetten ons in voor versterking van de samenwerking binnen het Veiligheidsdomein en de toepassing van technologie en data voor de veiligheid van onze digitaliserende wereld. Ook willen we nog meer impact maken met de programma's die we uitvoeren.

In 2023 vieren we ons 10-jarig lustrum en blijven we ons focussen op de drie inhoudelijke hoofdprogrammaliijnen: Cybersecurity & -weerbaarheid, Data & AI/Intel en Slimme Veilige Steden. Hierbij houden we rekening met de randvoorwaarden van publieke waarden, privacy, ethiek en security by design.

Cybersecurity & -weerbaarheid

We ondersteunen de nieuwe Nationale Cyber Security Strategie en leveren een verdere bijdrage aan visieontwikkeling voor een 'Cyber Campus NL' als fysieke plek voor cyber operatie, kennis & innovatie en talent.

Eind 2022 hebben we in samenwerking met partners uit het tuinbouwcluster het Cyberweerbaarheidscentrum Greenport gelanceerd. In 2023 brengen we deze verder in uitvoering en breiden we via dit format uit naar de Lifescience & Health/Biotech sector en indien opportuun naar Transport, Water en de Maakindustrie. Daarnaast schalen we op van regionaal naar nationaal niveau. Voor continuïteit van deze activiteiten zoeken we extra financiële dekking.

We werken in 2023 verder aan cyberweerbaarheid van het MKB in het 'Cyber Kracht'-programma. Dit doen we met de toegekende subsidies van Kansen voor West2, MRDH en DTC.

Ook pakken we in 2023 door in de bestaande cybersecurity innovatieprogramma's, zoals OT-security, BEC-fraude/cybercrime OM & Politie, 'cyber innovaties met Defensie' en crossovers met AI en blockchain. We werken deze verder uit zodat er consortia en impact ontstaan.

We investeren in verdere samenwerking met onder andere het NCSC, DTC, Connect2Trust, DIVD, Nederlandse AI Coalitie, Dcypher, provincie Zuid-Holland, InnovationQuarter, gemeenten Den Haag en Rotterdam, MRDH, FERM/haven Rotterdam, Cyberveilig Nederland, Cyberweerbaarheidscentrum Brainport en Centrum voor Veiligheid & Digitalisering (CVD).

Data & AI/Intel: de inzet van opkomende technologieën voor veiligheid, vrede en recht

We continueren onze nationale rol als voorzitter en secretaris/coördinator van de werkgroep van Veiligheid, Vrede en Recht binnen de Nederlandse AI Coalitie (NLAIC). Dit is een dubbelrol met het programma rondom Data & Intelligence binnen de Kennis en Innovatie Agenda Veiligheid van de Rijksoverheid. Hiervoor jagen we innovatieprojecten aan waarbij AI, data- en intelligence-technologieën ingezet worden. Voorbeelden zijn technologieën voor privacy bestendige en digitaal veilige informatiedeling, beslisondersteuning en inzet van taal- en spraaktechnologie. De ethische, juridische en bestuurlijke randvoorwaarden nemen we mee via ELSA labs. Het behoefte- en stakeholderveld helpen we verder in kaart te brengen, we zorgen voor verspreiden van de opgedane kennis en leveren een bijdrage aan de opschaling van successen op zowel nationaal als internationaal niveau.

Slimme Veilige Steden

De veiligheid in gemeenten en de randvoorwaarden die daarvoor nodig zijn helpen we realiseren. Dit doen we ook in 2023 door vanuit het Smart Secure Cities programma bij te dragen aan project- en consortiaontwikkeling, voornamelijk via de Impact Coalition Safety & Security (ICSS). Ook zoeken we naar mogelijkheden om oplossingen op te schalen naar andere steden. Thema's die aan bod komen zijn onder andere crowd management, inzet en bestrijding van drones, veilig data delen, cybersecurity van de infrastructuur en de ethische, sociaal maatschappelijke en privacyvraagstukken bij het ontwikkelen van slimme veilige steden (ELSA lab AI-MAPS). Indien gegund, zal ook een consortium starten op het thema ondermijning en maatschappelijke onrust.

Ambities 'toegang tot' doelen

1) Kennis: kennis vergroten van Nederlandse organisaties over veiligheid in een digitaliserende wereld

We blijven de kennis en expertise van onze partners ontsluiten via ons platform 'Security Insight' en activeren partners om hier pro-actief een bijdrage aan te leveren. We investeren in het zichtbaar maken en delen van deze kennis met de ambitie om van Security Insight hét kennisplatform op gebied van veiligheid in een digitaliserende wereld te maken. We signaleren actuele ontwikkelingen en trends via onze Trendmonitor en delen deze met onze community.

Het programma 'Cyber Kracht' komt in een volgende fase. In 2022 is de basis neergezet met de website 'ikhebcyberkracht.nl', content creatie en online campagne. In 2023 ligt de focus volledig op het verder bereiken van de MKB-ondernemers in de regio Den Haag, waarna deze aanpak bij succes ook breder

uitgerold en opgeschaald kan gaan worden. Verder koppelen we deze awareness activiteiten nadrukkelijk aan de cyberweerbaarheidsprogrammering in sectoren en de activiteiten rondom het 10-jarig bestaan van HSD.

2) Innovatie: krachtige samenwerkingen tot stand brengen die leiden tot valorisatie en veiligheidsinnovaties

We voeren de lopende innovatieprogramma's uit, zoals OT-security, BECfraude/cybercrime OM & Politie en crossovers met AI en blockchain. En starten een nieuw programma 'cyberinnovaties met Defensie'. We werken deze verder uit zodat er consortia en impact ontstaan. Met en voor consortia gaan we actief op zoek naar programmafinanciering en projectsubsidies. We ondersteunen de Impact Coalitie Safety & Security en partners met het realiseren van succesvolle smart city innovaties voor veiligheid, waarvoor al 15+ projecten op de agenda staan.

3) Markt: organisaties helpen de (inter)nationale markt te betreden

We blijven partijen aan elkaar verbinden en leggen connecties via de inhoud. Op gebied van internationalisering zetten we de lijn van de afgelopen jaren door. We richten ons op de focuslanden en de uitvoering van de meerjarige Partners for International Business programma's (PIB) voor Duitsland en de VS. Ook maken we gebruik van de groeiende positionering van HSD binnen de Europese context en verstevigen we onze relatie met de European Cybersecurity Organisation (ECSO) door het uitvoeren van het SecurIT programma en de uitgifte van het 'Cybersecurity Made in Europe label'. Zo dragen we bij aan de gemeenschappelijke Nederlandse positionering en branding als 'Secure digital gateway to Europe'.

4) Kapitaal: financiering regelen voor veiligheidsoplossingen en kapitaal voor groei

In 2023 komt het 'Dutch Security TechFund' in een volgende fase. Door het grote succes gaat dit fonds van 36 miljoen richting uitputting. Er zal door TIIN Capital en anderen kapitaal aangetrokken moeten worden om ook de doorgroeiende scale-ups en nieuwe startups te kunnen ondersteunen met groeikapitaal. Wij faciliteren daarbij de publieke en private investeerders uit het eerste fonds geleid door TIIN Capital. Het Europees SecureIT programma voeren we ook in 2023 uit. Hiervoor ondersteunen we drie geselecteerde demonstrator projecten, onder andere van HSD-partners, en organiseren een tweede ronde voor Europese consortia van startups met behoefte aan financiering voor innovatieve veiligheidsoplossingen.

5) Talent: helpen de mismatch tussen vraag en aanbod van security talent zichtbaar te maken en op te lossen

Ons doel is meer relevant talent aantrekken en ontwikkelen door zicht op de arbeidsmarkt te geven en ontwikkelkansen te ontsluiten. En zo in te spelen op de behoeften van de innovatieve veiligheidssector en onze partners. Om hieraan een bijdrage te leveren, voeren we de derde uitgave van de Human Capital Agenda Security uit. Deze agenda realiseren we in nauwe samenwerking met diverse stakeholders en partners die we actief verbinden. Het succes van ons platform securitytalent.nl vergroten we onder meer met nieuwe content, een sterk aanbod van vacatures en opleidingen op diverse niveau's (MBO, HBO en WO) en een marketingcampagne. Daarnaast zetten we in op zij-instroom en taakverrijking, afhankelijk van financiële middelen om dit verder aan te jagen en in uitvoering te brengen.

Nationale en regionale positionering en branding

We blijven in 2023 inzetten op het goed over het voetlicht brengen van onze aangescherpte positionering, activiteiten en resultaten. Om de toegevoegde waarde van het nationale ecosysteem met sterke verankering in Zuid-Holland en een fysieke plek in Den Haag te bestendigen. Met als doel om onder andere vraag- en behoeftestellers nog beter de weg te laten vinden naar onze programma's, activiteiten, diensten en partners.

Maatschappelijke ontwikkelingen

Het is lastig te overzien hoe de gevolgen van de energiecrisis en eventuele Covid19 beperkingen zich in 2023 ontwikkelen en hoe dit de organisaties in ons ecosysteem beïnvloedt. Er kunnen gevolgen zijn voor onze ambities in 2023 met name voor onze internationale doelstellingen en de programma's die we in de Tuinbouwsector en voor het MKB uitvoeren. Onze aanpak is gericht op flexibiliteit, fysiek en hybride organiseren daar waar kan en digitaal daar waar nodig of gewenst. Daarnaast zorgt de oorlog in Oekraïne voor een nieuw veiligheidsbewustzijn binnen de NAVO en Europa. Dit kan gevolgen hebben voor prioriteiten en initiatieven van verschillende stakeholders.

Begroting 2023

De gerealiseerde groei van HSD in 2021 (baten € 1,75 mln) ten opzichte van het jaarplan 2021 (baten € 1,5 mln) is in 2022 (baten € 2 mln) voortgezet. De gerealiseerd baten in 2022 komen uit op € 2,163 miljoen. Voor 2023 is de begroting wederom ambitieus vastgesteld op € 2,5 mln. Dit wordt voornamelijk mogelijk gemaakt door de extra en meerjarige programma- en projectfinanciering die HSD ontvangt vanuit de EFRO/Kansen voor West, MRDH en RNIZ én financiering voor programma/projecten zoals AI rollen, Impact Coalitie Safety &

Security, Cyberweerbaarheidcentrum Greenport en EU clustercall MKB vouchers. Hiermee levert HSD samen met haar partners via de programmering ook meer output en outcome in 2023.

Lange termijn financiering

Naast meerjarige programma- en enkelvoudig Rijksprojectfinanciering heeft HSD inkomsten uit partnerfee's en een exploitatie subsidie van gemeente Den Haag.

De gemeente heeft in 2022 een meerjarenovereenkomst met stichting HSD opgesteld om de benodigde basisfinanciering (exploitatiesubsidie) voor de periode 2023 - 2026 te garanderen.

De HSD-programma financiering/taaksubsidie omvat onder andere EFRO/KvW2 € 800.000 (2021- 2023), MRDH € 300.000 (2022-2023) en RNIZ € 400.000 (2022-2025). Bovendien zijn en blijven we vanuit onze inhoudelijke strategische programmalijnen bezig met programmafinanciering en subsidies (calls) op Europees, Rijk, provincie en gemeente niveau. Hiervan zijn inmiddels projectfinancieringen toegezegd, zoals bij Cyberweerbaarheid Greenport, Samenwerking op Cyber Security & Weerbaarheid, Smart Cities, AI, SecurIT en ELSA (totaal ruim € 570.000 voor 2022). Er is een reële inschatting dat we uit een van de andere opgelijnde mogelijkheden voldoende financiering halen voor onze continuïteit.

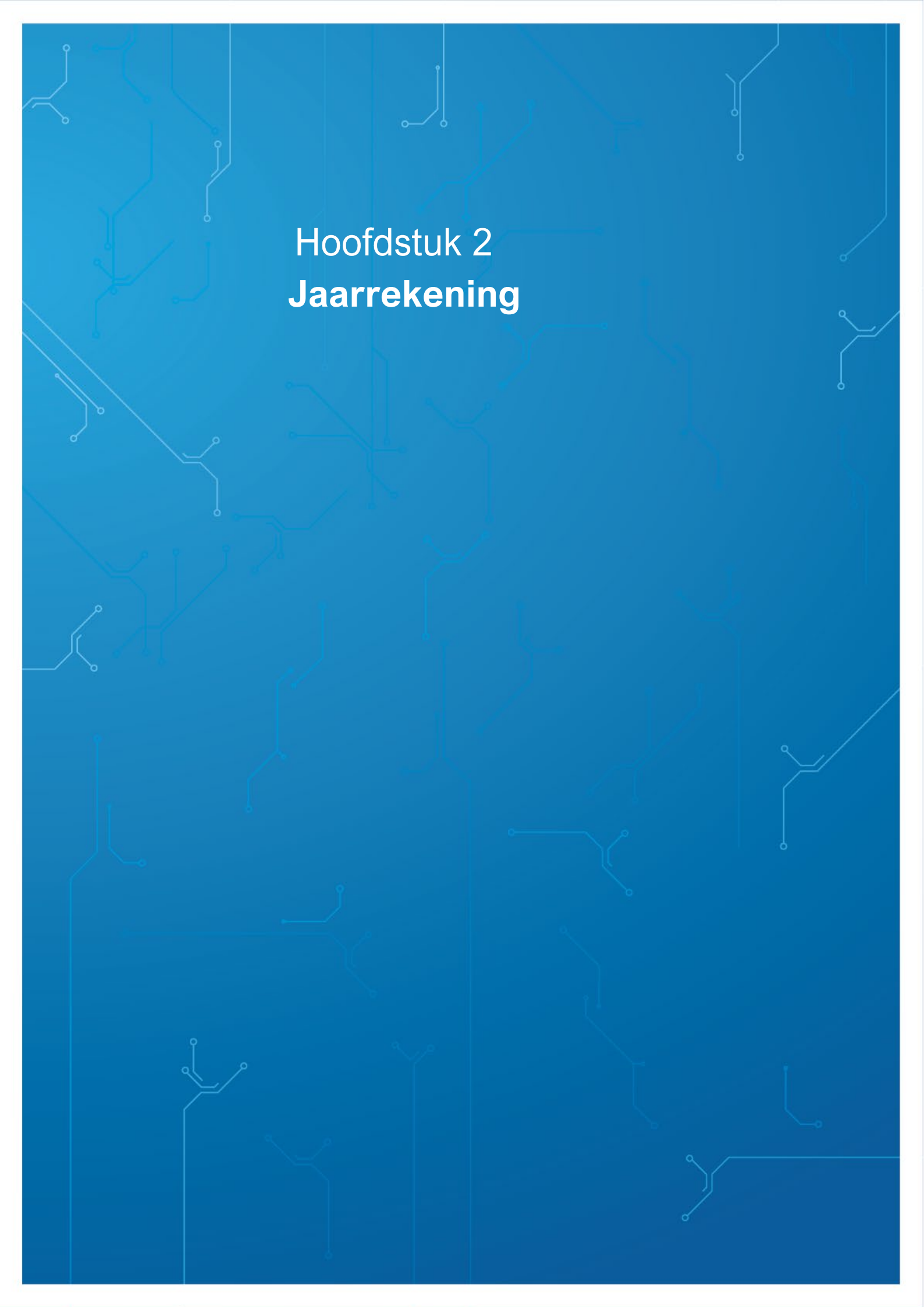
De partnerbijdragen komen mogelijk onder druk te staan vanwege economisch zwaarder weer veroorzaakt door externe factoren zoals de oorlog in Oekraïne en mogelijke naweeën van de Coronacrisis. HSD Office blijft continu werken aan partnermanagement met oog voor partnertevredenheid en waardecreatie. Daarnaast heeft HSD toestemming gekregen van de gemeente Den Haag om een gepast eigenvermogen op te bouwen. In 2020 is hiermee een begin gemaakt.

Dit geeft ons een beperkte buffer om mogelijke risico's in de toekomst te kunnen opvangen.

Begroting 2023

De begroting/jaarplan van HSD voor 2023 ziet er als volgt uit:

HSD saldo baten en lasten overzicht	Jaarplan 2023
	2023
HSD partners	
<hr/> <hr/> Totaal partnerbijdrage	<hr/> <hr/> € 700.000
Subsidie	
Gemeente DH	€ 500.000
	€ -
<hr/> <hr/> Totaal subsidie	<hr/> <hr/> € 500.000
Project financiering	
Diversen	
<hr/> <hr/> Totaal projectfinanciering	<hr/> <hr/> € 1.300.000
<hr/> <hr/> Totaal baten	<hr/> <hr/> € 2.500.000
Activity Based Costing	
Kennis	€ 525.000
Innovatie	€ 650.000
Markt	€ 440.000
Kapitaal	€ 85.000
Talent	€ 300.000
Bedrijfsvoering	€ 500.000
<hr/> <hr/> Totale Out Of Pocket kosten	<hr/> <hr/> € 2.500.000
<hr/> <hr/> Saldo baten en lasten	<hr/> <hr/> € 0

Hoofdstuk 2

Jaarrekening

Balans per 31 december 2022

(Na bestemming van het saldo baten en lasten)

ACTIVA	(in euro's)	31 december 2022	31 december 2021
Vaste activa	1]		
Materiële vaste activa		16.592	13.430
		16.592	13.430
Vlottende activa			
Handelsdebiteuren	2]	462.498	320.312
Overige vorderingen	3]	174.468	120.885
Liquide middelen	4]	777.895	601.510
		1.414.861	1.042.707
Totaal		1.431.454	1.056.137
PASSIVA			
	(in euro's)	31 december 2022	31 december 2021
Eigen vermogen	5]		
Algemene reserve		74.959	48.904
Egalisatie reserve		22.182	22.182
Bestemmingsreserve		48.231	48.231
		145.372	119.317
Kortlopende schulden			
Crediteuren		102.584	36.523
Belastingen	6]	190.606	175.577
Vooruit gefactureerde bedragen	7]	501.550	494.500
Overige schulden en overl. passiva	8]	491.342	230.219
		1.286.081	936.820
Totaal		1.431.454	1.056.137

Staat van baten en lasten over 2022

(in euro's)		2022		2021
		Realisatie	Begroting	Realisatie
Baten				
Bijdragen partners	9]	578.410	581.000	573.980
(Exploitatie) Subsidies	10]	600.000	600.000	750.000
Overige baten / project financiering	11]	984.150	819.000	433.447
Totaal baten		2.162.560	2.000.000	1.757.427
Lasten				
Personele lasten	12]	1.549.426	1.440.000	1.284.039
Afschrijvingen	13]	9.205	8.000	9.267
Programmakosten	14]	377.834	353.350	260.621
Huisvestingskosten		77.103	93.000	72.899
Algemene kosten	15]	120.705	103.150	126.613
Totaal Lasten		2.134.273	1.997.500	1.753.440
Resultaat		28.286	2.500	3.987
Financieel resultaat				
Rentebaten en soortgelijke baten		147	200	216
Rentelasten en soortgelijke lasten		-2.378	-2.700	-3.780
Totaal financieel resultaat		-2.231	-2.500	-3.564
Saldo baten en lasten		26.055	-	423
Bestemming van baten en lasten (toevoegingen/onttrekkingen aan Eigen Vermogen)				
Mutatie egalisatie reserve	5]	-	-	22.182
Mutatie bestemmingsreserve	5]	-	-	-26.769
Mutatie algemene reserve	5]	26.055	-	5.010
Totaal		26.055	-	423

Overzicht van mutaties in eigen vermogen

Eigen vermogen per 1/1/2022		119.317	Eigen vermogen per 1/1/2021	118.894
Mutatie egalisatie reserve	5]	-	Mutatie egalisatie reserve	22.182
Mutatie bestemmingsreserve	5]	-	Mutatie bestemmingsreserve	-26.769
Mutatie algemene reserve *1	5]	26.055	Mutatie algemene reserve	5.010
Eigen vermogen per 31/12/2022		145.372	Eigen vermogen per 31/12/2021	119.317

Toelichting:

*1 HSD heeft in 2022 het saldo van baten en lasten toegevoegd aan de algemene reserve.

Toelichting behorende tot de jaarrekening 2022

Algemeen

De jaarrekening van Stichting The Hague Security Delta (hierna: HSD) is opgesteld in overeenstemming met de subsidievoorwaarden van de Gemeente Den Haag en Richtlijnen voor de jaarverslaggeving voor micro en kleine rechtspersonen (RJK) voor kleine organisaties-zonder-winststreven (C1).

Vergelijkende cijfers

De cijfers van 2021 zijn waar nodig geherrubriceerd ten einde vergelijkbaarheid met 2022 mogelijk te maken.

Grondslagen voor de continuïteit

HSD heeft in 2020 samen met de Raad van Toezicht, Raad van Advies, de partners en HSD medewerkers de strategie voor 2021 – 2025 op- en vastgesteld. De vijf doelen in deze strategie zijn gericht op het bieden van oplossingen voor maatschappelijke veiligheidsvraagstukken:

- Kennis vergroten van Nederlandse organisaties over 'veiligheid in een digitaliserende wereld'.
- Krachtige samenwerkingen tot stand brengen die leiden tot valorisatie en veiligheidsinnovaties.
- Organisaties helpen de nationale en internationale markt te betreden.
- Financiering regelen voor veiligheidsoplossingen en kapitaal voor groei.

- Helpen de mismatch tussen vraag en aanbod van security talent zichtbaar te maken en op te lossen.

Financiering voor bovenstaande bestaat uit een combinatie van publieke en private financieringen: exploitatiesubsidie, programmafinanciering (onder andere via een verantwoord dekkingstarief voor uren vanuit HSD Office) en projectinvesteringen. De publieke partijen investeren in de basisfinanciering van HSD Office en private partijen en kennisinstellingen geven commitment via partnerfees. De uitgelokte investeringen op concrete innovatieprojecten komen uit de publieke vraagpartij, aangevuld met private middelen, onderzoeksgelden vanuit de kennisinstellingen en beschikbare co-financieringsinstrumenten.

Onze ambities hangen samen met structurele duurzame basisinkomsten (basis exploitatie/programmafinanciering en partnerfees) van € 2,0 miljoen, dat is opgenomen in ons jaarplan 2022. Dit is een stijging van ongeveer € 250.000 t.o.v. de realisatie van 2021. Conform ons voornemen/ambitie is het HSD gelukt om programma- en projectfinanciering in 2022 en verder binnen te halen. Dit betreft AI rollen, Kansen voor West subsidie, Impact Coalition Safety & Security en EU clustercall MKB-vouchers. Dit heeft geleid tot extra budgetruimte van € 163.000. Tot slot zijn bezuinigingen aan de kostenkant gezien.

In 2022 heeft Corona minder impact gehad op HSD. Wel is het hybride werken in ons DNA gaan zitten en dat hanteren we nu als norm. In 2022 zijn grotendeels de jaarplan deliveries gerealiseerd en op onderdelen extra activiteiten en outcome gecreëerd. HSD heeft dan ook een goed financieel 2022 achter de rug en heeft een bloeiend ecosysteem. HSD kijkt met vertrouwen naar de toekomst.

De gemeente Den Haag heeft eind 2022 net zoals in 2018/2019 een meerjarige overeenkomst met stichting HSD opgesteld om de benodigde basisfinanciering voor de periode 2023-2026 ter waarde van € 500.000 per jaar (exploitatiesubsidie) te garanderen (conform document DSO/10483014).

De Provincie Zuid-Holland heeft via de RNIZ-subsidieregeling € 400.000 toegekend aan HSD. Dit geldt voor de periode 2022 tot en met 2025.

Wet Normering bezoldiging Topfunctionarissen

Voor de uitvoering van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen in de (semi)publieke sector (WNT) heeft de stichting zich gehouden aan de beleidsregel toepassing WNT en deze als normenkader bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerd.

Schattingen

Om de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening te kunnen

toepassen, is het nodig dat de directeur van de stichting zich over verschillende zaken een oordeel vormt, en schattingen maakt die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Financiële instrumenten

Financiële instrumenten omvatten vorderingen onder vlottende activa, liquide middelen en kortlopende schulden. Alle financiële instrumenten worden bij de eerste opname verwerkt tegen reële waarde, inclusief direct toerekenbare transactiekosten. Na de eerste opname worden financiële instrumenten gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs. Stichting HSD kent geen afgeleide financiële instrumenten.

Grondslagen activa en passiva

Algemeen

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs.

MVA

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs, verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de verwachte toekomstige gebruiksduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Subsidies op investeringen worden in mindering gebracht op de verkrijgingsprijs van de activa waarop de subsidies betrekking hebben. Voor de afschrijving worden de volgende percentages gehanteerd:

- Computerapparatuur en software 20%
- Inventaris 20%

Handelsdebiteuren

De handelsdebiteuren betreffen de vorderingen met een looptijd korter dan één jaar. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht.

Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Overige vorderingen

De overige vorderingen bestaan uit vooruitbetaalde bedragen voor kosten die ten laste van de volgende perioden komen en nog te ontvangen bedragen wegens baten ten gunste van voorgaande perioden. Deze worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Staan middelen niet ter vrije beschikking, dan wordt hiermee bij de waardering rekening gehouden.

Eigen vermogen

Het eigenvermogen bestaat uit een algemene reserve en bestemmingsreserve.

- **De algemene reserve** is het vrij besteedbaar vermogen waarover de daartoe bevoegde organen zonder belemmering door wettelijke of statutaire bepalingen kunnen beschikken voor het doel waarvoor de stichting is opgericht. Deze reserve wordt aangehouden om de continuïteit van de stichting op langere termijn te waarborgen.
- **De bestemmingsreserve** zijn afgezonderde delen van het eigenvermogen voor een specifiek doel. Mutaties (toevoegingen dan wel onttrekkingen) in de bestemmingsreserve vinden plaats via de resultaatbestemming. Bestemmingsreserves kunnen door de bestuurder in samenspraak met het MT worden aangewend voor het benoemde doel van de reserve.
- **Egalisatie Reserve** is dat deel van het vermogen waarover de gemeente Den Haag op basis van haar subsidievoorwaarden zeggenschap heeft.

Kortlopende schulden

De kortlopende schulden betreffen de handelsschulden, vooruit gefactureerde bedragen die ten gunste van het volgende boekjaar komen en overige nog te betalen bedragen betrekking hebbende op het huidige boekjaar. Deze schulden hebben een looptijd korter dan één jaar. Deze worden opgenomen tegen reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Grondslagen voor de bepaling van baten en lasten

Algemeen

Het saldo van baten en lasten wordt bepaald als het verschil tussen de baten en de lasten over het jaar. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben. Baten worden slechts genomen voor zover zij op de balansdatum zijn gerealiseerd. Lasten, verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Subsidies

De structurele subsidies die worden ontvangen ten behoeve van de exploitatie van voortdurende activiteiten worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waar de toekenning voor geldt. Overige ontvangen subsidies/bijdragen en daaraan gerelateerde kosten worden verantwoord in de periode waarop zij betrekking hebben (RJ 274). Vooruit ontvangen subsidies worden opgenomen onder de overlopende passiva. Bestedingen volgen in de volgende boekjaren overeenkomstig de subsidievoorwaarden. De subsidies worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de stichting de condities voor ontvangst kan aantonen.

Baten

De omvang van een bate wordt bepaald op de reële waarde van de tegenprestatie die is ontvangen of waarop recht is verkregen.

Personeelskosten

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de arbeidsvoorwaarden verwerkt in de staat van baten en lasten voor zover ze verschuldigd zijn aan werknemers. De voor het personeel geldende pensioenregeling wordt gefinancierd door afdrachten aan de pensioenuitvoerder. De verschuldigde premie wordt als last in de staat van baten en lasten verantwoord. Per balansdatum zijn er geen pensioenvorderingen en geen en verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn berekend door middel van vaste percentages van de aanschafwaarde, op basis van de verwachte economische levensduur. Boekwinsten en -verliezen bij verkoop van de vaste activa zijn begrepen onder de afschrijvingen.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en bankkosten.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

1] Materiële Vaste Activa

(in euro's)	Computer-app. en software	Inventaris	Totaal
Stand per 31 december 2021			
Aanschafwaarde	61.694	1.399	63.093
Afschrijvingen	-48.265	-1.399	-49.663
Boekwaarde	13.430	0	13.430
Mutaties 2022			
Investeringen	12.368	-	12.368
Afschrijvingen in boekjaar	-9.205	-	-9.205
	3.163	0	3.163
Stand per 31 december 2022			
Aanschafwaarde	74.062	1.399	75.461
Afschrijvingen	-57.470	-1.399	-58.869
Boekwaarde	16.592	0	16.592

Investeringen betreffen zes laptops en drie iPhones.

2] Handelsdebiteuren

Het saldo ultimo 2022 betreft voornamelijk vorderingen voor vooruit gefactureerde partnerbijdragen 2023. De voorziening voor dubieuze debiteuren bedraagt per 31 december 2022: € 0. Net zoals in 2021 het geval was.

3] Overige vorderingen

(in euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Nog te ontvangen exploitatiesubsidie Den Haag *1	50.000	75.000
Nog te ontvangen financiering Provincie Zuid Holland inzake RNIZ *2	20.000	
Nog te ontvangen financiële bijdrage KwW2/HSD Academy bijdrage 2022 *3	74.156	
Vooruitbetaalde bedragen *4	16.123	45.885
Nog te ontvangen baten verzuim verzekering november en december 2022 *5	14.190	
Totaal	174.468	120.885

Toelichting Stand van zaken subsidies

- *1 De exploitatiesubsidie 2021 ad € 750.000 van de Gemeente Den Haag is verantwoord in 2022. De exploitatiesubsidie 2022 ad € 500.000 van de Gemeente Den Haag dient te worden verantwoord uiterlijk 01-05-2023. Na de verantwoording ontvangt HSD het laatste deel van de subsidie.
- *2 De projectbijdrage RNIZ van de provincie Zuid-Holland betreft de jaren 2022 tot en met 2025 van in totaal € 400.000 (per jaar: € 100.000).
- *3 De openstaande factuur aan EFRO inzake het HSD Academy programma wordt medio mei 2023 voldaan.
- *4 Vooruitbetaalde bedragen betreft de licentiekosten 2023.
- *5 HSD heeft in 2022 een verzuimverzekering afgesloten.

4] Liquide middelen

Alle liquide middelen zijn ter vrije beschikking van de stichting.

5] Eigen vermogen

Het verloop van de egaliseringsreserve in 2022:

(in euro's)	Egalisatie Reserve
Stand per 31 december 2021	22.182
Mutatie naar aanleiding van subsidievaststelling gemeente De Haag	-
Dotatie algemene reserve 2022	-
Stand per 31 december 2022	22.182

Het verloop van de bestemmingsreserve in 2022:

(in euro's)	Bestemmings Reserve
Stand per 31 december 2021	48.231
Bestemmingsreserve Innovatie	
Stand per 31 december 2021	23.231
Mutatie 2022 (zie egaliseringsreserve)	
Stand per 31 december 2022	23.231
Bestemmingsreserve Talent	
Stand per 31 december 2021	25.000
Mutatie 2022	
Stand per 31 december 2022	25.000
Mutaties 2021	-
Stand per 31 december 2022	48.231

De bestemmingsreserves kunnen worden aangewend voor alleen die doelen als beschreven in de benaming. Dat wil zeggen Innovatie, Talent en ICT. De bestemmingsreserves kunnen bovendien alleen worden aangewend als er een tekort dreigt dat niet uit de reguliere exploitatie gedekt kan worden.

Het verloop van de algemene reserve in 2022:

(in euro's)	Algemene Reserve
Stand per 31 december 2021	48.904
Mutatie naar aanleiding van subsidievaststelling gemeente De Haag	
Dotatie algemene reserve 2022	26.055
Stand per 31 december 2022	74.959

Het saldo van Baten en Lasten is toegevoegd aan de algemene reserve.

De gemeente Den Haag heeft in haar brief met kenmerk DSO/2019.608 HSD toestemming gegeven om een passend eigenvermogen op te bouwen. Op 1 februari 2023 geeft de gemeente Den Haag in haar brief met kenmerk 2021109-01702 toestemming het positieve resultaat 2021 ter hoogte van € 423 en de onttrekking van € 5.000 van de bestemmingsreserve ICT toe te voegen aan de algemene reserve. Bovenstaande aanpassingen zijn met terugwerkende kracht in de jaarrekening 2021 verwerkt.

6] Belastingen

(in euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Omzetbelasting	102.637	82.363
Loonheffing en premies sociale verzekeringen	87.969	93.214
Totaal	190.606	175.577

7] Vooruit gefactureerde partnerbijdragen

(in euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Bijdragen Founding partners	-	-
Bijdragen Premium partners	399.250	395.000
Bijdragen Netwerk partners	102.300	99.500
Totaal bijdragen partners	501.550	494.500

8] Overige schulden en overlopende passiva

(in euro's)	31-12-2022	31-12-2021
Reservering vakantiegeld	35.149	36.443
Reservering vakantiedagen	44.895	37.445
Vooruitontvangen bedragen *1	386.785	149.503
Overige schulden en overlopende passiva *2	24.512	6.828
Totaal	491.342	230.219

Toelichting overige schulden en overlopende passiva

- *1 Dit betreft het ontvangen bedrag van de Europese Commissie inzake het SecureIT-programma, het vooruit ontvangen bedrag van de MRDH inzake Sectoraal Digitaal Veilig, het bedrag van de gemeente Den Haag inzake Sectoraal Digitaal Veilig, het vooruit ontvangen bedrag van RVO inzake CW Greenport en het bedrag van Stichting Greenport inzake CW Greenport, bedragen van enkele gemeenten inzake Impact Coalition Safety & Security en van de NATO Communications and Information Agency (NCIA). De vooruit ontvangen bedragen van NCIA is de restpost van een project uit 2019 dat wordt verrekend met toekomstige bijdrage voor toekomstige projecten.
- *2 Dit betreft een reservering voor een mogelijk schuld aan derden (aangegane verplichtingen).

Niet in de balans opgenomen financiële verplichtingen.

De huurverplichtingen aangaande onroerende zaken (kantoorruimte) bedraagt circa € 66.000, waarbij de huur jaarlijks zal worden geïndexeerd

Ten behoeve van de verhuurder is een bankgarantie afgegeven van € 9.105.

Toelichting bij de staat van baten en lasten over 2022

9] Bijdragen partners

(in euro's)	2022	2022	2021
	realisatie	begroting	realisatie
Bijdragen Premium partners	479.950	480.000	467.650
Bijdragen Netwerk partners	98.460	101.000	106.330
Totaal bijdragen partners	578.410	581.000	573.980

Er zijn in 2022 50 betalende Premium Partners (2021: 47, 2020: 45, 2019: 47, 2018: 41, 2017: 29, 2016: 19) en 101 betalende Netwerk Partners (2021: 108, 2020: 123, 2019: 131, 2018: 153, 2017: 160, 2016: 135).

10] (Exploitatie) subsidies

(in euro's)	2022	2022	2021
	realisatie	begroting	realisatie
Exploitatiesubsidie Den Haag	500.000	500.000	750.000
Provincie Zuid-Holland inzake RNIZ	100.000	100.000	
Totaal	600.000	600.000	750.000

De gemeente Den Haag heeft eind 2022 net zoals in 2018/2019 een meerjarige overeenkomst met stichting HSD opgesteld om de benodigde basisfinanciering voor de periode 2023-2026 ter waarde van € 500,000 per jaar (exploitatiesubsidie) te garanderen (conform document DSO/10483014).

De Provincie Zuid-Holland heeft via de RNIZ-regeling € 400.000 toegekend aan HSD. Dit geldt voor de periode 2022 tot en met 2025.

11] Overige baten en projectfinanciering

(in euro's)	2022	2022	2021
	realisatie	begroting	realisatie
Kansen voor West2	337.521		156.161
MRDH projectfinanciering vanuit MRDH	100.000		
Impact Coalition Safety & Security totaal	85.692		67.143
MRDH projectfinanciering vanuit Provincie ZuidHolland	75.000		
AI KIA JenV rol vrz secr	69.073		57.513
Samenwerking op Cyber Security&weerbaarheid	65.000		
Cyberweerbaarheid Greenport (DTC financiering)	56.637		
NL AIC voorzitter Programma Teamrol	50.050		
SecurIT / EU clustercall 'MKB vouchers	42.010		13.907
Human Capital Project inzake AI en Security	39.984		
Summerschool, deelnemers en bijdrage sponsors	21.860		16.885
Project Digitale Perimeter 2	15.400		
Internationalisering BuZa	7.800		31.200
Project ELSA (ethical, legal and social aspects)	5.000		
Cyber Investor Days	3.667		
One Conference/Cyber Security Week	3.155		
Security Talent (voor plaatsing vacatures)	2.000		200
ESCO label	2.000		
Overige opbrengsten *1	1.300		
Bijdrage PIB's	1.000		
AI Gem DH projecten	-		63.050
Landschapskaart NAIN/ AI hub Zuid Holland	-		15.000
Project Platfom Talent voor Techniek (hybride docent)	-		9.744
Project Digiwerkplaats MRDH	-		2.645
Totaal	984.150	819.000	433.447

Toelichting

*1 Dit betreft verkoop meubilair en vergoeding van UvW NSOB voor voorzitterschap.

12] Personele lasten

(in euro's)	2022	2022	2021
	realisatie	begroting	realisatie
Brutolonen en -salarissen (incl. 13e maand) *1	1.090.317		904.354
Vakantiegeld	-1.295		4.966
Sociale lasten	152.874		129.444
Freelance medewerkers, personeel in dienst derden *2	85.700		45.463
Pensioenpremie	179.008		158.703
Woon-werkverkeer	14.242		9.543
Opleidingskosten	12.950		7.082
WKR kosten vrije ruimte *3	13.692		16.851
Arbodienst	7.196		457
WIA verzekering	2.412		6.694
Overige personeelskosten *4	-7.670		481
Totaal	1.549.426	1.440.000	1.284.039

Toelichting

- *1 Verschil ten opzichte van 2021 wordt verklaard door extra aanname personeel.
- *2 In 2022 betreft dit naast de vergoeding voor de Raad van Toezicht en de voorzitter van de Raad van Advies ook de inhuur van interim office manager en de inhuur van interim manager Innovation Liaisons ivm ziekte (de laatste was niet in 2021).
- *3 In 2022 hebben de HSD-medewerkers een tegemoetkoming ontvangen voor de hoge inflatie en stijgende energieprijzen.
- *4 Inclusief de baten van de verzuimverzekering.

Ultimo 2022 zijn 20 medewerkers direct verbonden aan HSD (18,9 fte). Ultimo 2021 waren 19 medewerkers direct verbonden aan HSD (16,7 fte).

HSD heeft een pensioenregeling via het ABP. Er is sprake van een toegezegde bijdrageregeling en HSD heeft geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan eventueel hogere toekomstige premies. In de jaarrekening zijn derhalve alleen de verschuldigde premies verantwoord.

WNT-verantwoording 2022 Stichting The Hague Security Delta

De WNT is van toepassing op Stichting HSD. Het voor Stichting HSD toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2022 € 216.000.

Bezoldiging bestuurder/directeur en raad van toezicht

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievulling inclusief degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt

1c. Toezichhoudende topfunctionarissen

Gegevens 2022	
bedragen x € 1	Joris den Bruinen
Functiegegevens	Bestuurder Directeur
Aanvang en einde functievulling in 2022	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 125.302
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 22.299
Subtotaal	€ 147.601
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Bezoldiging	€ 147.601
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.
Gegevens 2021	
bedragen x € 1	Joris den Bruinen
Functiegegevens	Bestuurder Directeur
Aanvang en einde functievulling in 2021	01/01 - 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Dienstbetrekking?	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	€ 120.638
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 21.926
Subtotaal	€ 142.564
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 209.000
Bezoldiging	€ 142.564

Gegevens 2022			
bedragen x € 1	Wim Kuijken	Jaap Wielaart	Marjolein Jansen
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievulling in 2022	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 32.400	€ 21.600	€ 21.600
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Bezoldiging	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2021			
bedragen x € 1	Wim Kuijken	Jaap Wielaart	Marjolein Jansen
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievulling in 2021	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12	01/01 - 31/12
Bezoldiging			
Bezoldiging	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	€ 31.350	€ 20.900	€ 20.900
Bezoldiging	€ 15.000	€ 10.000	€ 10.000

13] Afschrijvingen

(in euro's)	2022	2022	2021
	realisatie	begroting	realisatie
Computerapparatuur en software Inventaris	9.205	8.000	9.267
Totaal	9.205	8.000	9.267

14] Programmakosten

(in euro's)	2022	2022	2021
	realisatie	begroting	realisatie
Kennis	97.052	124.500	103.423
Innovatie	77.661	12.000	60.727
Markt en communicatie	156.785	154.950	43.064
Kapitaal	5.758	6.000	2.563
Talent	40.578	55.900	50.844
Totaal	377.834	353.350	260.621

Door voornamelijk de € 162,5K extra baten is er meer financiële ruimte ontstaan voor programmakosten. Door wijzigende marktomstandigheden en prioritering zijn enkele activiteiten niet doorgegaan en juist andere opgestart/geïntensiveerd/uitgebreid. Hieronder wordt per programma de uitgaven toegelicht:

- Het programma Kenniscluster bevat projecten als: Cyberkracht (€ 63,1K), HSD Cafe's/CISO sessies/Lunch & Talks/expert bijeenkomsten (€ 18,2K) beide onderdeel van HSD Academy/Kansen voor West programma en het Virtueel platform/Security Insight (€ 15,7K).
- Het programma innovaties bevat projecten als: CW Greenport (€ 46,6K), ICSS (€ 22,5K), ECSO Label (€ 2,7K), OT (€ 1,9K), AI (€ 1,6K), Cybercrime (€ 1K), Defensie (€ 0,9K) en overig (€ 0,5K)
- Het programma Markt (inclusief Branding & Communicatie) bevat MRDH/Sectoraal Digitaal Veilig (€ 118K), (PIB) reizen VS/Duitsland/Zweden/Frankrijk (€ 13,7K) en Communicatie/PR/JRK 202 (€ 11,6), Online (€ 12,1K) en communicatie Cyber Security Week (€ 1,4K)
- Het programma Kapitaal betreft Access to Capital/SecurIT project (€ 2,7K) en Access to Capital Event (€ 3,1K)
- Het programma Talent bevat projecten als: HSD Academy/Kansen voor West waaronder HCA (€ 18,9K), Summerschool (€ 19,3K), Security Talent (€ 2,4K).

Verschillen analyse realisatie versus begroting

1. Het programma Cyberweerbaarheidscentrum Greenport (€ 46,6K) was niet begroot en bleek een succes (zichtbaar bij Innovatie). De strategische en coalitievormende fase van het programma Human Capital Agenda Security, (€ 14,4K) was niet begroot en is in Q3 van het jaar opgestart (zichtbaar bij Talent). Bij het Programma MRDH/Sectoraal Digitaal Veilig zijn € 10K meer kosten gemaakt in 2022 dan begroot (zichtbaar bij Markt), blijft wel binnen het programmabudget.
2. De verdere uitwerking van het programma Human Capital Agenda (mismatch transparant maken tussen vraag en aanbod op de security arbeidsmarkt) is uitgesteld naar 2023 (€ 32,4K). Er zijn minder reiskosten (€ 6K) gemaakt dan begroot. En bij communicatie zijn ook minder kosten gemaakt (€ 4K).
3. Door prioritering en veranderde marktomstandigheden, de toegenomen baten en bij punt 2 vermelde verminderde projectkosten zijn andere programma's/projecten juist opgestart/geïntensiveerd/uitgebreid. Dit betreft met name het programma HSD Academy/Kansen voor West, het optimaliseren van de HSD-website en het virtueel platform/Security

Insight, project Artificial Intelligence, ECSO label, project Cyber Crime/BEC Fraude en project Impact Coalition Safety & Security (ICSS)

Verschillen analyse realisatie 2022 versus realisatie 2021

De hier bovenstaande vermelde verschillenanalyse geldt ook hier. Noemenswaardig is dat ingezette kostenbesparing bij communicatie ook in 2022 is doorgezet. Door stringent op kosten te sturen in overeenstemming met de gerealiseerde deliverables én in balans met de daadwerkelijke gerealiseerde baten is HSD Office erin geslaagd een klein positief saldo over 2022 te realiseren.

15] Algemene kosten

(in euro's)	2022	2022	2021
	realisatie	begroting	realisatie
ICT/Telefoon *1	58.893	60.000	71.391
Administratie- en advieskosten *2	14.738	5.000	10.987
Accountantskosten *3	25.000	25.000	24.500
Verzekeringspremies	2.772		
Reis- en verblijfskosten *4	364		889
Diners/lunches (HSD Office bijeenkomsten) *5	4.406		999
Dubieuze debiteuren *6	-		500
Kantoorkosten	1.463	2.500	3.489
Representatie en promotie materialen	3.744		2.142
Contributies en abonnementen	240		240
Overige*7	9.084	10.650	11.476
Totaal	120.705	103.150	126.613

Toelichting

- *1 De kosten in 2021 zijn inclusief interne pentest, password management. Voor het overige zijn de kosten 2022 vergelijkbaar met die van 2021.
- *2 Er zijn advieskosten gemaakt inzake professionalisering overeenkomsten, interne processen/informatie beveiligingsbeleid en personeelsgerelateerde zaken.
- *3 Dit betreft de accountantskosten voor de Jaarrekening 2021 die in 2022 verantwoord. Immers dan vinden ook de werkzaamheden plaats. Dit geldt ook voor de accountantskosten van 2021.
- *4 Reis- en verblijfskosten zijn voor zover mogelijk verantwoord binnen de projecten. Dit betreft voornamelijk zakelijke treinreizen.
- *5 Diners /lunches voor HSD Office bijeenkomsten. Ook is er diner gehouden gekoppeld aan een strategisch overleg "Cyber Campus" met belangrijke stakeholders. De HSD Cafe's en partnerlunches zijn bij het programma Kennis verantwoord.
- *6 In 2021 zijn dit de kosten van een deal 50% met een debiteur. In 2022 waren er geen dubieuze debiteuren.
- *7 Overig bestaat uit gemaakte kosten in 2022 voor algemene zaken. Hier zit ook in bijstorting niet opgenomen vakantie dagen, de VOG's en aanschaf van een camera in 2021.

Bestemming van het saldo van baten en lasten

HSD heeft in 2022 het batig saldo ter waarde van € 26.055 toegevoegd aan de algemene reserve, zodat het op een later moment ingezet kan worden voor het nastreven van de stichtingsdoelstellingen. Aan de Raad van Toezicht en gemeente Den Haag wordt gevraagd hier goedkeuring aan te verlenen.

Het Bestuur en Raad van Toezicht

Den Haag, 19 april 2023

Joris den Bruinen

Bestuurder/directeur stichting HSD

Wim Kuijken

Voorzitter RvT

Jaap Wielaart

Lid RvT

Marjolein Jansen

Lid RvT

Overige gegevens

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de raad van toezicht van
Stichting The Hague Security Delta

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Stichting The Hague Security Delta te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting The Hague Security Delta per 31 december 2022 en van het saldo van baten en lasten over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering topinkomens (WNT).

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen, alsmede de Regeling controleprotocol WNT 2021. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting The Hague Security Delta zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Mazars N.V. statutair gevestigd te Rotterdam (KvK Rotterdam nr. 24389296)

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2021 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, onderdelen n en o, Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit het bestuursverslag en de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 Kleine organisaties zonder winststreven is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag in overeenstemming met de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 Kleine organisaties zonder winststreven.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving voor micro- en kleine rechtspersonen C1 Kleine organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de Wet Normering topinkomens (WNT).

In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken. Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, de Regeling controleprotocol WNT 2021, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;

- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een organisatie haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan de raad van toezicht dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met de raad van toezicht over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Rotterdam, 20 april 2023

Mazars N.V.

Origineel getekend door: drs. D.D. Plouvier RA

Bijlagen

Bijlage 1: Tabel input-output-outcome resultaten

Bijlage 2: Bedrijfseconomische analyse (Activity Based Costing)

Bijlage 3: Resultaten gemeente Den Haag

Bijlage 1: Input-output-outcome resultaten

Doelen Stichting HSD	Input De fte's en ABC-kosten van HSD Office	Output Wat is opgeleverd door HSD Office	Outcome Het succes van het HSD ecosysteem: de partners van HSD. De output van HSD Office levert een bijdrage aan dit succes
1 Kennis vergroten	4,6 FTE € 478k	<p>258 HSD partners (stand per 1 januari 2023)</p> <p>2 nieuwe partnerbijeenkomsten</p> <p>HSD kennisproducten:</p> <p>1 kennis & innovatie platform: Security Insight</p> <p>1 kennis & awareness platform: Cyber Kracht</p> <p>2 programma platformen: veiligsmartcities.nl en CWGreenport.nl</p> <p>1 rapport cyber securitytrends financiële sector deze stond al in jaarverslag 2021 gemeld</p> <p>1 trendmonitor</p> <p>HSD kennissessies:</p> <p>4 HSD Cafés</p> <p>8 cross-sectorale CISO-intervisie bijeenkomsten</p> <p>11 experts/rondetafel bijeenkomsten</p> <p>21 bijdrages aan event als spreker</p> <p>16 bijdrages aan event als endorsing partner</p> <p>3 kennis/netwerklunches op HSD Campus</p> <p>Cyberkracht kennissessies:</p> <p>6 HSD Lunch & Talks op HSD Campus</p> <p>16 HSD Talks op ikhebcyberkracht.nl</p> <p>2 Cybersecurity sessies tijdens 'DH Onderneemt'</p> <p>3 Raad van Advies bijeenkomsten</p>	kenniscirculatie
2 Samenwerken en innovaties	4,4 FTE € 455k	<p>Innovatieprogramma's:</p> <p>17 innovatieprogramma's en verkenningen met meer dan 110+ organisaties</p> <p>6 consortia NWO KIA-Veiligheid call project consortia voorbereid en ingediend: 2 gehonoreerd en 1 mogelijk in 2023</p>	€ 9,2 miljoen uitgelokte investeringen t.b.v. innovatieprojecten/consortia van overheid, kennisinstellingen en bedrijven.

<p>2 (vervolg) Samenwerken en innovaties</p>		<p>4 ELSA labs project consortia gevormd en ingediend: 2 gehonoreerd en 2 mogelijk in 2023</p> <p>1 Cyberweerbaarheidscentrum Greenport opgericht: van 10 regie organisaties naar 22 deelnemers</p> <p>MKB/partners verbinden 107 matches MKB bedrijven 8 matches crisisopleiders en kennisinstellingen</p>	
<p>3 Nationale en internationale markt betreden</p>	<p>2,9 FTE € 379k</p>	<p>Acquisities: 7 internationale security bedrijven, waarvan 6 geland in Den Haag en 1 in Rotterdam</p> <p>Acquisities: 6 internationale congressen</p> <p>Partners for International Business (PIB): 3 PIB's in uitvoering: USA, Duitsland, India 2 PIB's afgerond: Japan en Singapore 38 bedrijven in PIB-consortia betrokken 1 internationale samenwerking met Zweden</p> <p>Internationalisering en meewerken aan handelsmissies: 3 uitgaande handelsmissies: Duitsland, Zweden, USA, waaronder RSA met 43 organisaties en 120 deelnemers 1 globaliser programma met 7 deelnemers 1 ECSO/HSD 'cybersecurity made in Europe' label gelanceerd; 5 bedrijven aanvraag goedgekeurd</p> <p>2 marktconsultaties opgehaald, organisatie in '23 6 sectoranalyses cyberweerbaarheid</p> <p>Communicatie & Branding: 250 online artikelen met vermelding HSD 12 interviews met HSD Office 1 huisstijlhandboek nieuwe branding Security Delta (HSD) gepubliceerd</p> <p>Website: 87.000 bezoekers corporate HSD-website per jaar 115.000 bezoekers 'powered by websites' per jaar, waaronder summerschoolcybersecurity.org en securityinsight.nl</p>	<p>Bedrijven geven aan de komende 3 jaar 90 nieuwe banen te creëren en ruim € 10 miljoen te investeren</p> <p>€ 4,7 miljoen verwachte economische spin-off</p> <p>Versterking internationale/Europese samenwerking</p> <p>€ 800.000 online-mediawaarde gecreëerd</p>

<p>4 Financiering en kapitaal</p>	<p>0,9 FTE € 71k</p>	<p>Toegang tot financiering en kapitaal: 2 toegang tot kapitaal ECSO-events 1 subsidiewijzer continu ge-update 20+ partners gematched aan investeerders</p> <p>1 SecurIT programma uitgevoerd: 1 voorlichting- en matchmakingsevent georganiseerd, 10 NLse bedrijven geholpen met indiening en 21 Europese innovatie consortia/bedrijven gehonoreerd</p>	<p>Uitgelokte bedrijfsinvestering van € 25 miljoen onder andere een serie A investering</p> <p>SecurIT € 1,75 miljoen t.b.v. Europese consortia/bedrijven, waarvan 2 NLse bedrijven die beide € 88.000,- ontvingen</p>
<p>5 Vraag en aanbod van security talent matches</p>	<p>3,4 FTE € 250k</p>	<p>Uitvoering of bijdrage leveren aan 6 programma's:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Human Capital Agenda Security 2023-2026 (landelijk) & Human Capital Agenda Den Haag - WE-IT omscholingsprogramma (regionaal) - Zij-instromers: CyberSecurityWerkt.nl (lokaal DH) - Security Talent - International Cyber Security Summer School - Capstone Cyber Security Entrepreneurship programma <p>Werken aan uitgelokte investeringen met consortia voor uitvoering HCA Security</p> <ul style="list-style-type: none"> - 1 katapult aanvraag geschreven, 2e ronde gehaald, indienen voorstel in 2023 - meegewerkt aan 1 gehonoreerde 'SPRONG-aanvraag hogescholen Cyberweerbaarheid' - 1 call Europese Commissie Cyber capabilities: met KPMG-voorstel ingediend <p>HSD-kennissessies: 2 toegang tot talent bijeenkomsten</p> <p>Trends & Ontwikkelingen: 16 artikelen en 2 interviews met partners</p> <p>Security Talent website: 1.700 vacatures ontsloten 600+ opleidingen ontsloten 63.000 bezoeken per jaar 3.800+ doorgeleidingen naar partnerwebsites 1 loopbaannavigator</p>	<p>60 deelnemers aan ICSSS 17 studenten met 2 TU's</p> <p>bedragen opgenomen bij punt 2</p>
<p>6 Bedrijfsvoering</p>	<p>2,7 FTE € 503k</p>	<p>5 vergaderingen Raad van Toezicht Informatiebeveiligingsbeleid aangescherpt HSD is (financieel) 'in control'</p>	<p>Securityscore 3 op schaal van 5 AVG-score 4 op schaal van 5</p>
<p>Totaal Totale input HSD Office</p>	<p>18,9 FTE € 2.136k</p>		

Bijlage 2: Bedrijfseconomische analyse (Activity Based Costing)

In onderstaande analyse zijn de personeelskosten gealloceerd over de kostendragers op basis van urenverdeling die zijn gebaseerd op ervaringscijfers. Deze zijn aan het einde van 2022 opnieuw vastgesteld.

(in euro's)	2022	2022	2022
	Realisatie	Begroting	Verschil
Eindtotaal baten	2.162.560	2.000.000	162.559
Bedrijfslasten			
Personeelskosten	1.549.426	1.440.000	109.426
Overige bedrijfskosten (incl financieel resultaat)	209.244	226.650	-17.406
Totaal bedrijfslasten	1.758.671	1.666.650	92.021
Programmakosten			
Kennis	97.052	112.500	-15.448
Innovatie	77.661	12.000	65.661
Markt en communicatie	156.785	154.950	1.835
Kapitaal	5.758	6.000	-242
Talent	40.578	47.900	-7.322
Totaal Programma kosten	377.834	333.350	44.484
Totale lasten	2.136.504	2.000.000	136.504
Saldo Baten en Lasten	26.055	-	26.055

Personeelskosten gealloceerd dmv ABC costing

(in euro's)	2022	2022	2022
	Realisatie	Begroting	Verschil
Personeelskosten	1.549.426	1.440.000	109.426
Bedrijfslasten			
Kennis	293.518	225.850	67.668
Innovatie	381.117	447.500	-66.383
Markt en communicatie	377.089	318.000	59.089
Kapitaal	222.657	215.050	7.607
Talent	65.724	89.000	-23.276
Totale ABC kosten	1.549.426	1.440.000	109.426

ABC opstelling

(in euro's)	2022	2022	2022
	Realisatie	Begroting	Verschil
Eindtotaal baten	2.162.560	2.000.000	162.559
Bedrijfslasten			
Personeelskosten	-	-	-
Overige bedrijfskosten (incl financieel resultaat)	502.762	452.500	50.262
Totaal bedrijfslasten	502.762	452.500	50.262
Programmakosten			
Kennis	478.169	560.000	-81.831
Innovatie	454.750	330.000	124.750
Markt en communicatie	379.442	370.000	9.442
Kapitaal	71.482	95.000	-23.518
Talent	249.899	192.500	57.399
Totaal Programma kosten	1.633.742	1.547.500	86.242
Totale lasten	2.136.504	2.000.000	136.504
Saldo Baten en Lasten	26.055	0	26.055

Toelichting

In deze reguliere opstelling staan de werkelijke uitgaven weergegeven. Dit sluit aan op de staat van baten en lasten.

Resultaat ABC opstelling

Door de ABC opstelling is het volgende inzichtelijk geworden:

1. In 2022 is € 502,8K aan bedrijfsvoering besteed. Dit is 23% van de totale kosten. Bedrijfsvoeringskosten bestaan uit activiteiten, zoals management, secretariaat, backoffice, personeelszaken en finance én uit uitgaven waaronder huisvesting, ICT, kantoor, accountant en administratie-/advieskosten.
2. Door de extra € 162,5K gerealiseerde baten is er meer financiële ruimte ontstaan voor programmakosten. De HSD inzet is vooral gericht op Kennis, Innovatie en Markt & Communicatie (80% van de programmagelden).

Bijlage 3: Resultaten gemeente Den Haag

Security Delta (HSD) levert een bijdrage aan een veiligere digitale samenleving, economische waarde en groei van banen. Op nationaal, regionaal en lokaal niveau, beginnend in Den Haag. Gezamenlijk werken we aan de economische visie van Den Haag. Dat betekent werken aan een innovatief klimaat, een veerkrachtige economie en banengroei waarvan iedereen in de stad profiteert. Zowel in de stad als regio staan digitale veiligheid en de inzet van technologie voor een slimme veilige samenleving hoog op de agenda. Tegelijkertijd hebben we de gezamenlijke ambitie om het profiel van Den Haag als onze internationale stad van Vrede, Recht én Veiligheid te verdiepen.

Hefboomeffect investering

Elk geïnvesteerde euro van de gemeente Den Haag in HSD (€ 500k), kent in 2022 een multiplier van ruim vier. De Haagse inzet verdubbelt van 1 naar ruim 2 euro doordat partnerfee's worden binnengehaald (€ 578k).

Daarbovenop komt de publieke programma- en projectfinanciering (€ 984k), waardoor de stap van 2 naar ruim 4 euro wordt gemaakt. Daarnaast heeft het Haagse geïnvesteerde geld een nog grotere hefboomwerking via de partners. Dit komt tot uiting in de subsidieaanvragen van consortia en de maatschappelijk en economische outcome van HSD. Deze is terug te vinden in de tabel in bijlage 1.

Bijdrage Security Delta aan doelstellingen Den Haag in 2022

Vernieuwen door meer innovatiesamenwerking

Het afgelopen jaar is een groot cyberweerbaarheidsinitiatief dat in 2021 is opgezet verder in uitvoering gebracht. Met als doel het MKB in Den Haag en de Haagse regio cyberbewust en -weerbaar te maken. Een cyberweerbaar MKB is een randvoorwaarde voor verdere digitalisering, want het vormt het fundament voor een veerkrachtige economie, groei en vernieuwing. Het Haagse cyberweerbaarheidsinitiatief 'Cyberkracht' wordt gefinancierd met een 'Kansen voor West 2'-subsidie. Het is een samenwerkingsverband van diverse Haagse en Zuid-Hollandse organisaties, dat gesteund wordt door onder meer Provincie Zuid-Holland, InnovationQuarter, Greenport West-Holland en de Metropoolregio Rotterdam Den Haag. Het platform ikhebcyberkracht.nl geeft Mkb'ers praktische

tips & tool om zich beter tegen cybercriminelen te weren. Er werden HSD Lunch & Talk georganiseerd en op het 'Den Haag Onderneemt' event zijn voor 80 ondernemers cybersessies georganiseerd. Ook via online campagnes maken we ondernemers bewust van hun digitale veiligheid.

HSD is trekker van de Nederlands AI Coalitie (NLAIC) werkgroep Veiligheid, Vrede & Recht. Namens het Ministerie van Justitie en Veiligheid vertegenwoordigen we bovendien het missiegedreven topsectorbeleid 'Veiligheid/Data & Intel'. Inmiddels zijn meer dan honderd publieke, private en kennispartijen betrokken. In 2021 werkten we mee aan het opzetten van ELSA labs en creëren van consortia om financieringsvoorstellen in te dienen bij NWO. In 2022 zijn 2 projecten vanuit de NWO-call Data&Intel toegekend ter waarde van 3,5 miljoen en 2 ELSA labs (Ethical, Legal, en Social Aspects) ter waarde van 4,4 miljoen. De verschillende consortia bestaan voor circa driekwart uit organisaties die in Den Haag zijn gevestigd. Met deze inzet heeft Security Delta ervoor gezorgd dat er investeringen zijn uitgelokt voor innovaties, die voor een belangrijk deel landen in Den Haag, en dat het oorspronkelijk Haagse 'Data Science Initiative' een landelijk bereik heeft.

We hebben meegewerkt aan een sessie Cyber Security voor AI startups en aan de zeer succesvol The Hague Conference on Responsible AI. En tot slot is tijdens een inhoudelijke sessie de AI position paper overhandigd aan de directeur Innovatie, Kennis en Strategie én directeur AI van het ministerie van J&V. In dit rapport zijn twee use-cases van het verantwoord inzetten van AI opgenomen, namelijk het monitoren van mensenhandel en gebruik van synthetische data.

AI Use-case

[Lees hoe HSD-partners Roseman Labs, TNO en Stichting Sustainable Rescue werken aan het veilig delen van data-inzichten om de monitoring van mensenhandel te verbeteren en zo een bijdrage te leveren aan een veiligere samenleving.](#)

[LEES MEER](#)

Via de Impact Coalitie Safety & Security (ICSS) werken verschillende steden onder voorzitterschap van Den Haag en met onder meer de VNG en politie aan het thema 'slimme veilige steden'. HSD levert kennis, draagt zorg voor versnelling

en versterking van projecten en verbindt partners. Het doel is om door een goede inzet van data en techniek de veiligheid en leefbaarheid in de wijken te vergroten. HSD vervult een rol als aanjager, verzorgt de communicatie en helpt concrete resultaten te boeken.

Binnen de ICSS werken 115+ partners aan 18 projecten, zoals het project “Crowd Control Smart Scheveningen”. Voor deze projecten is ruim € 1.1 miljoen aan investeringen uitgelokt. Ook is er een aanvraag SIA Publiek mbt cybersecurity smart cities met breed consortium ingediend. Daarnaast is een succesvolle eerste ronde aanvraag doorlopen en een tweede ronde ingediend voor de call Ondermijning van NWO over maatschappelijke onrust in de stad (DISC voorstel, beoogd € 2,75 miljoen).

Er zijn studies gedaan naar het gemeentelijk proces van innovatie naar implementatie en naar Cybersecurity tijdens inkoop smart city.

Meer talent opleiden, aantrekken en behouden

Er is in de stad en de regio een grote behoefte aan goed getrainde security professionals. HSD brengt vraag en aanbod van talent en trainingen bij elkaar via de website securitytalent.nl. Hiervan profiteren Haagse werkgevers en opleiders. In 2022 plaatsten we 716 vacatures met de vacaturelocatie ‘Den Haag’.

Vanwege de grote vraag naar securitytalent is in 2022 ook gewerkt aan meerdere projecten om de pool van talenten te vergroten. Het gaat dan bijvoorbeeld over het werven van (internationale) studenten via de International Cyber Security Summer School en het werven van zij-instromers via het ‘Cyber Security Werkt’ programma. Deze projecten dragen bij aan de Zuid-Hollandse Human Capital ambitie en het HCA-programma WE-IT.

Artikel, Video & interview

[Lees het artikel met een terugblik op de International Cyber Security Summer School, inclusief recap video van dit 6-daagse programma en interview met Marlou Snelders die uitleg geeft over de opzet.](#)

LEES MEER

Daarnaast leverden we een bijdrage aan de 3-daagse ENISA-cybersecurity bootcamp op de Haagse Hogeschool, waar 55 jonge talenten uit heel Europa een training kregen om te werken aan hun technische skills, ethisch kompas en sociale vaardigheden. Technische studenten hebben via het 4TU Entrepreneurial Capstone programma bijgedragen aan business cases van cybersecuritybedrijven.

In 2022 is verder een start gemaakt met het maken van de derde editie van de nationale Human Capital Agenda Security en een Human Capital Agenda Digitale Veiligheid, IT & Tech en Legal & Policy voor Den Haag. Beiden worden in 2023 gelanceerd.

Meer publieke en private financiering aantrekken

Het belang van kapitaal voor groei heeft Den Haag onderkend. In nauwe samenwerking met InnovationQuarter en investeerder TIIN Capital is in 2018 het Dutch Security TechFund opgezet. Den Haag heeft via het HEIT-fonds hierin een beperkte investering gedaan. Deze gemeentelijke investering en die van InnovationQuarter (IQ) trokken onder andere KPN Ventures, EZK/RVO, InvestNL en privévermogens over de streep.

Hierdoor is een kapitaalfonds van in totaal 36 miljoen euro ontstaan dat investeert in securitybedrijven met potentie. De laatste vijf jaar zijn dit fonds en IQ de grootste investeerders in digital security bedrijven in Nederland en is Europese samenwerkingen op dit gebied versterkt via European Cyber Security Organisation (ECSO). Onder andere door de organisatie van de 'ECSO Startup Award Finals' en de 'ECSO Cyber Investors Days' op de HSD Campus in Den Haag door TIIN Capital, IQ, gemeente Den Haag HSD en ECSO.

Het Dutch Security TechFund investeerde in 2022 onder andere € 4,5 miljoen in het Haagse bedrijf EYE Security, het eerste cybersecurity bedrijf dat met een totaalpakket aan oplossingen op het gebied van cyberveiligheid, gecombineerd met cyberverzekering, het MKB ontzorgt. Dit bedrijf ontving later in 2022 aanvullende financiering van € 17 miljoen van de Amerikaanse Bessemer Venture Partners, waarmee het Haagse bedrijf de dienstverlening binnen Europa verder wil uitrollen en het aantal werknemers wil verdubbelen.

In september 2021 ging het financierings-project SecurIT officieel van start, met HSD als een van de organiserende clusters. SecurIT is een Europees project dat de ontwikkeling van een nieuwe industriële waardeketen voor veilige en veerkrachtige steden en gebieden wil stimuleren. Dat gebeurt door het ondersteunen en meefinancieren van samenwerkingsprojecten waarbij meerdere Europese MKB'ers betrokken zijn. Gedurende twaalf maanden worden zij

geholpen met matchmaking, financiering, zichtbaarheid en het betreden van de markt. Met deze ondersteuning kunnen zij experimenteren, innovatieve veiligheidsoplossingen ontwikkelen en een Europees netwerk opbouwen.

In 2022 is een call van € 1,75 miljoen voor mkb-ondernemers uitgezet. HSD heeft 10 Nederlandse bedrijven geholpen met het indienen van een voorstel. Uiteindelijk zijn 21 aanvragen van Europese innovatie consortia/bedrijven door SecurIT gehonoreerd, waarvan twee Nederlandse bedrijven. Het consortium van het Haagse JanusID ontving € 88.000 euro.

Groei en banen door congressen en bedrijven aan te trekken en te helpen groeien

Bedrijven vestigen zich op een locatie omdat er een vruchtbaar vestigingsklimaat is en bij voorkeur een ecosysteem dat hen in staat stelt om klanten, partners en talenten te vinden. Ze worden daarbij geholpen door organisaties die met die taak belast zijn, zoals InnovationQuarter. Het veiligheidscluster HSD en de Campus werkt daarbij als een magneet. Dat het nationale veiligheidscluster z'n kern in Den Haag heeft, blijkt niet alleen uit het feit dat de Campus in Den Haag gevestigd is, ook 36% van de partners heeft een hoofdkantoor of vestiging in Den Haag.

Voor de gemeente Den Haag leverde het cluster veel zichtbaarheid op. De totale HSD-media waarde/free publicity van circa € 800.000* droeg onder andere bij aan het positioneren van de stad Den Haag op gebied van cybersecurity. Dit zorgt voor blijvende aantrekkingskracht.

HSD ondersteunt de acquisitiedoelstellingen om internationale bedrijven en events naar Nederland te halen in nauwe samenwerking met InnovationQuarter, NFIA en The Hague Convention Bureau. De acquisitie van internationale congressen naar de stad kwam in 2022 uit op 6 congressen. Hiermee is een economische spin-off gerealiseerd van € 4,7 miljoen. Daarnaast zijn 7 internationale security bedrijven geacquireerd. Zes daarvan landen in Den Haag. Deze bedrijven geven aan de komende 3 jaar 90 nieuwe banen te creëren en ruim € 10 miljoen te investeren.

Tot slot deden 13 Haagse bedrijven en kennisinstellingen mee aan de verschillende internationale programma's waar HSD een rol in speelt. Met als doel het realiseren van internationale businessgroei en daarmee tegelijkertijd groei van banen in Den Haag.

* Noot: De media-waarde (AVE-waarde) is gemeten met de mediamonitoringtool Meltwater. Hierbij gaat het om online artikelen met vermelding van HSD, zowel nationaal als internationaal.

The background of the top half of the page is a solid blue color. Overlaid on this are several light blue, stylized circuit traces or lines that meander across the page, connecting various points and forming a network-like pattern. These lines are thin and have small circular nodes at their endpoints and junctions.

Together we
Secure the Future

Security Delta (HSD)

Wilhelmina van Pruisenweg 104

2595 AN Den Haag

070 204 41 80

✉ info@securitydelta.nl

🌐 www.securitydelta.nl

🐦 [@HSD_NL](https://twitter.com/HSD_NL)

HSD
securitydelta.nl